

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 145 (7639)

TRST, sobota, 4. julija 1970

VČERAJ NA TISKOVNI KONFERENCI

Sindikati CGIL, CISL in UIL obrazložili razloge za splošno stavko 7. julija

Odnosi med sindikati in vlado so se poslabšali - FIAT suspendirala 12.000 delavcev Sprejeta delovna pogodba za uslužbence trgovske stroke - Zaključeno zasedanje CK PSIUP

RIM, 4. — Danes so generalni tajniki CGIL, CISL in UIL Loma, Storti in Ravenna na tiskovni konferenci potrdili in obrazložili razloge za splošno stavko, ki bo po vsej Italiji v torek 7. julija. Sindikalni predstavniki so ugotovili, da so vladni predlogi povsem splošni in ne gredo nikjer v konkretna vprašanja.

Od zadnjih razgovorov med sindikati in vlado se je položaj zelo poslabšal, saj ni prišlo do specializiranih razgovorov glede stanovanj in glede zdravstvenega skrbstva. Povrh tega pa ni ničesar znanega o predvidenih razgovorih, ki bi se morali nanašati na cene, na konjunkturo in na kmetijstvo.

Se zlasti pa so tajniki sindikalnih konfederacij kritizirali način obravnavanja navedenih vprašanj, saj ne gre za običajna pogajanja o delovnih pogodbah, temveč za nov odnos med sindikatom in vlado, ki naj temelji na razpravah o vseh področnostih.

Stavka 7. junija se bo pričela ob 24. uri in zaključila naslednjega dne ob isti uri. Zeleničarji bodo pričeli stavkati ob 21. uri 6. julija in bodo zaključili stavko ob isti uri naslednjega dne. V torek ne bodo izšli dnevniki in to ne jutranji niči popoldanski listi.

V torek tudi ne bo izšel «Primorski dnevniki». V bolnišnicah bodo stavkali samo upravni uslužbenec, zagotovljena bo dobava električne energije, plina in vode. Stavkali bodo tudi kmetijski delavci vpisani v CGLI, CISL in UIL.

Generalni tajniki treh največjih sindikalnih organizacij so na današnji tiskovni konferenci torek povsem zavrnili včerašnji poziv predsednika vlade, da naj se preklicuje stavka. Predsednik vlade Rumor je namreč naslovil na tri konfederacije pismo, v katerem je odgovoril na pismo, ki so mu ga sindikati poslali 25. junija. Kot smo že večkrat poročali, pravi Rumor v svojem pismu, da jih opozarja da bo prišlo do stavke v razdobju, ko dežela preživlja delikatno gospodarsko konjunkturo in ko se vlada ukvarja z obsejnim težavami in vprašanji, ki so povezana z izvajanjem pomembnih reform, ki jih zahtevajo sindikati. Rumor nadaljuje, ko 25. junija, da je pripravljen na sestanek med katerim naj bi obravnavali globalno metodo kot predlog za nadaljevanje sestankov o specifičnih vprašanjih ter da bo odločil o datumu tega razgovora, ko bo izvedel za odgovor sindikatov.

Večerašnji poziv Rumorja, da bi stavko preklicali, je naletel na obraten odziv. Sindikati so svoja stališča zaostri, saj je Rumor omenil gospodarske težave in so ta del njegovega poziva ocenili kot neprimerne in neutrujene. Sindikati zahtevajo reforme in prav z nemi skušajo priti do korenin gospodarskih težav, ki so jih dosedaj plačali vedno delovni ljudje. Istočasno pa so sindikati izjavili, da so pripravljeni takoj pričeti pogajanja in da torej pristajajo na vabilo Rumorja, samo da je treba govoriti o globalni strategiji reform.

Dosedanja pogajanja so se vršila v ozračju enostavnega monologa, saj vlada očitno noče pričeti s praviimi in stvarnimi razgovori. Gre torej za razgovor z Rumorjem, vendar pod pritiskom stavke in torek v nasprotju s stališčem predsednika vlade, ki zahteva, da se najprej stavka preklicuje.

Tudi ti zadnji dogodki pričajo, da se je pogobil prepad med vlado in sindikati tudi zaradi tega, ker obstajajo plemičke znotraj večine, ki določeni krogi zahtevajo osterjo politiko. Gre za pobude določenih krogov KD, še zlasti pa iz vrst republikancev V tej zvezi omenjajo večkratne pozive La Malfa, o katerih pa se še ni razpravljalo, ker Forlani ne želi preiti na področje gospodarskega pesimizma, kot metode vladanja.

Zanimivo je tiskovno poročilo vse državnega predsedstva ACLI, v katerem se opozarja na nevarnosti, da bi zavrlj akcije k reformam in tako ustvarili politično - gospodarsko linijo, ki bi bila v nasprotju z interesi delavskega razreda.

Podjetje Fiat je včeraj suspendirala 12.000 delavcev v obratih Mil-lefiori, češ da je zaradi stavek prišlo do zastaja pri dobavih motorjev. Delavce so dali v dopolnilno blagajno, ki jim bo izplačevala delne plače. Minister za delo Donat-Cattin je za jutri sklical v Turinu sestanek med predstavniki podjetja in predstavniki sindikalnih organizacij.

Danes je bila podpisana nova delovna pogodba za okrog 700.000 uslužbenec trgovske stroke, ki predvideva zvišanje plač, izboljšanje normalnih pogojev in med njimi štirideseturni delovni teden.

Predsednik republike Saragat je podjel tajnika Krašanske demokracije Forlanija. Očitno gre za nadaljevanje razprave o sestavi lokalnih uprav in zlasti o upravah v nekaterih deželah. V tej zvezi je tajništvo PSU danes izdalo poročilo, ki ostro kritizira na včerašnjem zasedanju pokrajinskih tajnikov PSI in izvoljenih delovnih svetovalec PSI sprejeto resolucijo, Socialdemokrati pravijo, da je stališče socialistov v nasprotju z dosledno linijo levega centra. Na večerajšnjem zasedanju pa so socialisti sprejeli stališče, da bodo na splošno zagovarjali upravo levega centra, v primerih pa ko niso možne, so seveda možne tudi drugačne rešitve in to levičarske uprave, vendar ob upoštevanju vloge socialstične stranke.

Danes se je zaključilo zasedanje osrednjega vodstva republikanske stranke, na katerem so bili prisotni tudi pokrajinski tajniki in izvoljeni republikanski delovni svetovalec. Na tem zasedanju so dejali, da zagovarjajo izključno štrlistransko delovno upravo in da so republikanci pripravljene sodelovati s

mo v takih upravah. Zaključilo se je zasedanje centralnega komiteja PSIUP, na katerem so sprejeli resolucijo, ki odločno zavrže možnost razpustitve stranke in njeno vključitev v PSI, ker sodeluje PSI v vladi, ki se vedno bolj usmerja na protijudski stališča. V resoluciji je nadalje rečeno, da je treba izdelati politiko alternativne levice, ki naj predstavlja resnični preokret na levo in ki naj izvede reforme proti kapitalističnemu sistemu. Kritizirali so tudi zadnje zasedanje CK KP CSSR v zvezi z izključitvijo Dubčka, vendar to na dvoumen način, češ da take metode ne služijo za odstranjevanje napak, ki so bile napravljen v Češkoslovaški tako s strani Dubčka kot s strani drugih partijskih sil.

Medministrski odbor za gospodarstvo načrtovanje (CIPE) je danes pod predsedstvom ministra za proračun in načrtovanje Gioiittija odobrili nekatere zelo pomembne investicije. Odbor je odločil na predlog ministra za šolstvo, da bo v Cosenzi nova univerza in ne v Calabriji. Odobrili so investicijo 256 milijard lir podjetja Pirelli, investicijo 41 milijard lir v Battipaglit in investicijo v višini 600 milijard lir podjetj ENI-SRR, povečani na jugu.

Tudi včeraj se je nadaljevala stavka uslužbenec tiskovnih agencij, zaradi česar smo danes nekoliko pomanjkljivi v poročanju iz tužne. Bralcem se opročamo in jih prosimo za razumevanje.

V ČETRTEK SE JE PRIČELO V MOSKVI

Zasedanje plenuma CK KP SZ o perečih vprašanjih kmetijstva

Imenovanje veleposlanikov SZ in Kitajske

Kuznjecov

MOSKVA, 3. — Danes se je nadaljevalo zasedanje centralnega komiteja sovjetske partije, na katerem je včeraj generalni tajnik Brežnev poročal o temi etajkojnje naloge na področju kmetijstva. Iz raznih vesti se je izvedelo, da bodo sklenili, da v letošnjem letu za 70 odst. zvišajo investicije v kmetijstvo in da letos niso dosegli predvidenih načrtov.

Prav tako po neuradnih vesteh bodo na plenumu sklenili, da bo letos v jeseni kongres sovjetske komunistične partije.

Načelnik sovjetske delegacije v Pekingu, ki je vodil pogajanja glede mejnih vprašanj med Sovjetsko zvezo in Kitajsko Kuznjecov, je že v četrtek prišel v Moskvo, da bo sodeloval in zasedanju centralnega komiteja in kasneje na zasedanju vrhovnega sveta, ki bo 14. julija. Kuznjecov bo poročal o poteku pogajanj s Peikingom, glede katerih obstaja še vedno najstrožja tajnost. Vendar pa kaže, da je prišlo do kakšnega koraka naprej in to zlasti v zvezi z imenovanjem veleposlanikov obeh držav in da je kitajska vlada odobrila imenovanje novega sovjetskega veleposlanika v Peikingu Stepakova, ki je do pred kratkim vodil tiskovni urad sovjetske partije.

Agencija Nova Kitajska je to vest potrdila in pri tem pravi, da je prišlo do sklepa kitajske vlade pred bližnjimi letnimi zasedanjem kitajske-sovjetskega odbora o vprašanjih rečne plovlje na obmejnih rekah, ki se bo sestaj 10. julija. Prejšnja seja je bila pred nekaj dni in je bila nezuspesna, saj je kasneje prišlo do znanih incidentov.

Protest zaradi izгона dveh ameriških časnikarjev iz SZ WASHINGTON, 3. — Ameriški državni departma je danes protestiral proti izgonu dveh ameriških novinarjev iz Moskve in pri tem povedel, da je namen izгона zastraževanje ameriških novinarjev. Protest je izročil sovjetskemu atašeju za tisk v Washingtonu Aleksandru Jevstalcjevu ob izgonu iz Sovjetske zveze dopisniška lista «Times» in do-

Zanimanje velesil za francoski atomski poskus

TAHITI, 3. — Po informacijah United Pressa niso za francoske jedrske proskve (eksplozije H bombe) zainteresirani samo Francozi. Na Pacifik ob francoski Polineziji je priplula danes jutraj sovjetska ladja «Volna», ki je čakala francosko ekspozicijo. Ladja ni sama na tem področju, saj se je priključila ameriški ladji «Grenvilholm» in britanski ladji «Sir Perswils», ki sta prav tako zasedrani na tem področju. Navzočnost sovjetske, kakor tudi ameriških in britanskih vojninskih ladij kaže, da so velike sile resno zainteresirane za te eksperimente, kot je izjavil pevelnik francoske baze na tem področju general Andre Auriol.

Kekkonen obišče Moskvo

HELSINKI, 3. — Iz finskih političnih krogov poročajo, da bo predsednik Kekkonen prihodnji mesec obiskal Moskvo, kjer bo imel preliminarne razgovore o podajšanju sovjetsko - finskega sporazuma o prijateljstvu in pomoči. Predsednik Kekkonen odhaja 16. julija na uradni obisk v Moskvo, a takoj zatem na obisk v Washington. Sovjetsko - finska pogodba, ki je bila prvič sklenjena 1948. leta potече 1975. leta. Mandat finskega predsednika Kekkonena potече 1974. leta in ne bo mogel biti več izvoljen. To dejstvo okrepjuje višje, da predsednik Kekkonen za časa svojega mandata želi skleniti novo pogodbo s Sovjetsko zvezo.

FRANCOSKO-NEMŠKI VRH V BONNU

Evropa, EGS in odnosi z Vzhodom v središču srečanja Brandt-Pompidou

V Bruslju prvi sestanek novoizvoljene izvršne komisije EGS

BONN, 3. — Evropa, EGS in odnosi z Vzhodom so tri velike teme, ki so na dnevnem redu v Bonnu, kjer sta se danes sestala predsednik francoske republike Georges Pompidou in zahodnemški zvezni kancler Willy Brandt. Sestanek Brandt - Pompidou spada v okvir šestmesečnih srečanj na vrhu, ki jih predvideva francosko - nemška pogodba o prijateljstvu iz leta 1963. Skupaj s Pompidoujem so dospeli v Zahodno Nemčijo tudi vladni predsednik Chaban Delmas, znanj ministar Schumann in finančni ministar, medtem ko spremljajo Brandta na razgovorih še znanj ministar Walter Scheel ter zahodnemški finančni ministri.

Po mnenju političnih opazovalcev hoče Brandt doseči pri francoski vladi podporo svoji politiki do Vzhoda, ki je trenutno v nekoliko kritični fazi, to pa mu je menda popolnoma uspelo. Pompidou je namreč že na danšnjem prvem srečanju pokazal veliko zanimanje in tudi razumevanje za Brandtovo «Ostpolitik», kar je tudi razumljivo, če pomislimo, da je bila Francija prva, ki je za časa generala de Gaulle, uvedla plodno sodelovanje na številnih področjih s Sovjetsko zvezo.

O problemu EGS so si stališča Zahodne Nemčije in Francije nekoliko bolj oddaljena, kar se je pokazalo tudi v današnjih izjavljanjih zveznega kanclerja, ki je nekoliko ustrgel francoskim tezam, ko je dejal, da mora razširitve EGS pretekati vzporedno z njeno globljišjo razvoj. V zvezi z EGS pa je Brandt opozoril, da bi morale članice skup-

nosti doseči večje sodelovanje na področju zunanje politike, seveda pa se mora še utrditi evropska integracija tudi na gospodarskem področju in predvsem na moneta-rnem.

Govor je bil tudi o berlinskem vprašanju, glede katerega je bila ugotovljena popolna soglasnost mnenj. V zvezi z EGS naj omenimo, da se je danes v Bruslju sestala nova izvršna komisija skupnosti, na čelu katere je bil imenovan, kot je znano, Italijan Franco Maria Malfatti, ki nadomešča dosedajšnjega predsednika Belgija Jena Reya. Komisija sestavlja devet članov, in sicer dva Italijana (Malfatti in Altiero Spinnelli), dva Francoza (Barre in Deniau), dva Nemca (Haferkamp in Dahrendorf), Belgijec Coppe, Nizozemec Mansholt in Luksemburčan Berschetle. Na današnji seji so si razdelili funkcije: Spinnelli bo odgovoren za vprašanja industrije, tehnološko raziskavo in Euratom. Mansholt ostane pri poljedelstvu. Deniau bo predstavljal EGS na pogajanjih za razširitev skupnosti. Barre pa bo odgovoren za gospodarska vprašanja.

20-LETNICA SPORAZUMA MED POLJSKO IN DRN

Priznanje meje Odra-Nisa

Predsednik poljske vlade o odnosih z Zahodno Nemčijo

BERLIN, 3. — Poljski premier Józef Cyrankiewicz je izjavil, da Poljska z veliko pozornostjo spremlja razvoj političnih razmer v Zvezni republiki Nemčiji in proces preobrazbe javnega mnenja v realistični smeri. «Mi gojimo upanje, da bodo realistične sile zmogle in s tem prispevale h končnemu priznanju evropskih politično - teritorialnih realnosti, to je priznanju zahodnih meja Poljske na Odr in Nisi, kakor tudi končnih meja in mednarodno pravnega priznanja Demokratske republike Nemčije. Šef poljske vlade je izjavil to v intervjuju, ki ga je objavil danes Nerves Deutschland ob 20-letnici podpisa sporazuma med Poljsko in Demokratsko republiko Nemčijo o tej meji. Sporazum je bil podpisan 6. julija 1950. leta. Józef Cyrankiewicz je ugotovil, da je prišlo s priznanjem tej meji s strani Demokratske republike Nemčije do izraza želja, da se prekrine s politiko večne nemške ekspanzije, kar ne more reči za Zvezno republiko Nemčijo, kajti nacionalistične, šovinistične in revanšistične sile v tej državi ne priznajo te meje. To

Brežnev

VČERAJ NA BRIONIJIH POD PREDSEDSTVOM TITA

Razprava o splošni ljudski obrambi

BEOGRAD, 3. — Pod predsedstvom predsednika Tita je bila danes na Brionih seja sveta narodne obrambe, na kateri so med drugim razpravljali o uresnitveni koncepciji splošne ljudske obrambe in razvoju vojaške doktrine in prilagodenosti sodobnemu načinu bojevanja. Svet je razpravljal tudi o vprašanjih materialnega zagotavljanja obrambe in obojenih sil v pogojih morebitne vojne. Sprejeta so bila osnovna stališča o delovanju proizvodnje, oskrbe in zdravstvene zaščite, prometa in financ v primeru vojne. Na seji se je razpravljalo tudi o potrebi nadaljevanja razvoja varnosti v sistemu splošne ljudske obrambe in opozorjeno na njeno širšo družbeno osnovo.

Posvečena je bila posebna pozornost načinu in oblikam obrambne borbe, ki odgovarja pogojem in zahtevam jugoslovanskega bojišča in karakter vojne, ki bi jo vsilil morebitni napadalci. Pri tem so bile upošteevane izkušnje iz preteklih let, namreč narodnosvobodilne vojne in prilagodenosti sodobnemu načinu bojevanja.

Na seji je bilo ugotovljeno, da so v organizaciji splošne ljudske obrambe doseženi pomembni rezultati in da je ljudska obramba postala skrb vseh družbenopolitičnih skupnosti delovnih organizacij, družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti in državljanih. Svet je zavzel stališče, da se mora hitreje graditi in razpravljati vojaška teorija in praksa o obojenih silah.

Posvečena je bila posebna pozor-

nost načinu in oblikam obrambne borbe, ki odgovarja pogojem in zahtevam jugoslovanskega bojišča in karakter vojne, ki bi jo vsilil morebitni napadalci. Pri tem so bile upošteevane izkušnje iz preteklih let, namreč narodnosvobodilne vojne in prilagodenosti sodobnemu načinu bojevanja.

Berlinguer v Bukarešti

RIM, 3. — Namestnik tajnika KPI Enrico Berlinguer je odpotoval v Bukarešto na povabilo voditeljev Komunistične partije Romunije.

Moro v Kenji

NAIROBI, 3. — Italijanski zunanji ministar Aldo Moro je dospel na uradni obisk v Nairobi, kjer se je sestaj s kenijskim predsednikom Kenjato. Moro je srečal tudi zunanega ministra Mungaja, s katerim je na kratki svečanosti podpisal sporazum o tehničnem in znanstvenem sodelovanju med Italijo in Kenjo. Sporazum predvideva študijske štipendije za kenijske študente na italijanskih univerzah, obiske italijanskih tehnikov in docentov v Kenji ter italijanske načrte za razvoj nekaterih področij kenijskega gospodarstva (predvsem gradnja cest in podobno).

Razprava v poslanski zbornici o ustanovitvi kraških rezervatov odložena na jesen?

Poslanca Škerk in Lizzero bosta v komisiji za kmetijstvo predložila nekaj popravkov k temu zakonu

posl. Belci

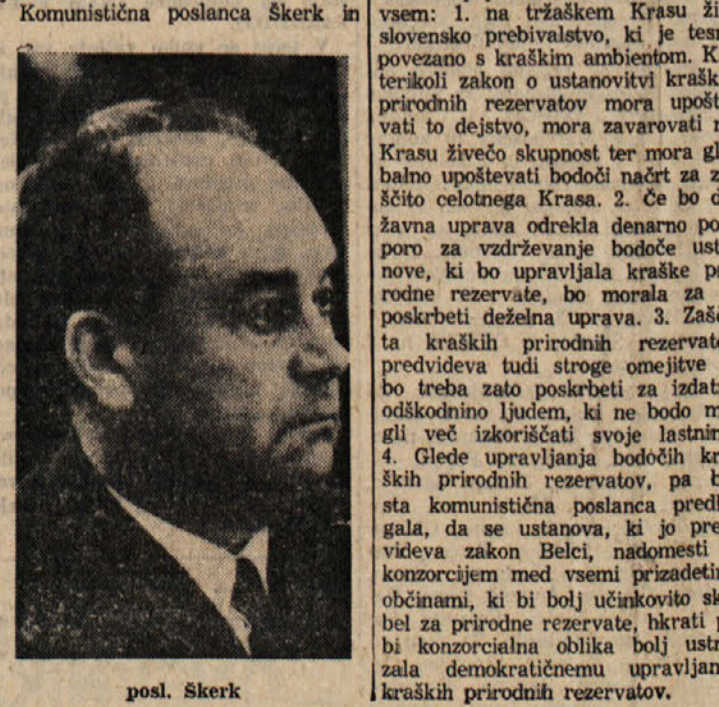
RIM, 3. — Zdi se, da bo razprava o zakonu, ki ga je predložil demokristjanski poslanec Belci o ustanovitvi kraških prirodnih rezervatov v poslanski komisiji za kmetijstvo ponovno odložena. Zakon Belci o ustanovitvi prirodnih rezervatov na našem Krasu je bil na dnevnem redu poslanske komisije za kmetijstvo že prejšnji teden, to

da takrat je bila razprava odložena za danes. Ko pa se je danes dopoldne sestala komisija poslanske zbornice za kmetijstvo, ki je začela obravnavati tudi druga vprašanja, je bila na zahtevo misovcev odložena proučitev zakona o najemni kmetijskih zemljišč in hrbovitih področjih. Misovci so svojo zahtevo o odložitvi obrazložili s proceduralnimi vzroki, v resnici pa so hoteli na vsak način blokirati ta zakonski osnutek.

Odložitve tega zakona bo povzročila nadaljnjo odložitve proučitve v poslanski komisiji za kmetijstvo tudi zakona Belci. Razprava je sicer podrejena sprejemu s strani predsedstva poslanske zbornice raziskave, ki jo je glede zakona Belci napravila komisija za kmetijstvo, kar pomeni, da bi se morala razprava o tem zakonu vršiti na zakonodajni stopnji. Končno pa bo morala o zakonu o ustanovitvi kraških prirodnih rezervatov dati svoje mnenje tudi komisija poslanske zbornice za proračun, katera pa podreja svoje ugodno mnenje zahtevi, da se izloči iz zakona člen, ki predvideva o državni prispevek za ustanovo, ki naj bi upravljala kraške prirodne rezerve.

V zvezi s tem položajem je pričakovati, da zakon Belci ne bo prišel

na dnevni red poslanske komisije za kmetijstvo pred politični počitnicami parlamenta, kar pomeni, da bo razprava odložena na prihodnjo jesen.

posl. Škerk

Komunistična poslanca Škerk in Lizzero bosta v komisiji za kmetijstvo predložila nekaj popravkov k temu zakonu. Ti popravki se nanašajo predvsem: 1. na trziškem Krasu živi slovensko prebivalstvo, ki je tesno povezano s kraškim ambientom. Karakteristični zakon o ustanovitvi kraških prirodnih rezervatov mora upoštevati to dejstvo, mora zavarovati na Krasu živečo skupnost ter mora globalno upoštevati bodoči načrt za držiščno celotnega Krasa. 2. Če bo državna uprava odrekla denarno podporo za vzdrževanje bodočih ustanov, ki bo upravljala kraške prirodne rezervate, bo morala za to poskrbeti deželna uprava. 3. Zaščita kraških prirodnih rezervatov predvideva tudi stroge omejitve in bo treba zato poskrbeti za izdatno odškodnino ljudem, ki ne bodo mogli več izkoristiti svoje lastnine. 4. Glede upravljanja bodočih kraških prirodnih rezervatov, pa bo komunistična poslanca predlagala, da se ustanova, ki jo predvideva zakon Belci, nadomesti s konzorcijem med vsemi prizadeležimi občinami, ki bi bolj učinkovito skrbel za prirodne rezerve, hkrati pa bi konzorcijalna oblika bolj ustrezala demokratskemu upravljanju kraških prirodnih rezervatov.

Predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije je v četrtek na Brionih razpravljalo o ekonomsko-političnih vprašanjih razvoja manj razvitih pokrajin. Na sliki z leve proti desni: Veljko Vlahović, Mika Tripalo, Mijalko Todorović in Edvard Kardelj

PO VESTEH AGENCIJE AP

Portugalska grozi z razbitjem diplomatskih odnosov z Vatikanom

Nejevolja v Lizboni zaradi sprejema treh afriških protikolonialističnih voditeljev pri papežu Pavlu VI.

VATIKAN, 3. — Portugalska vlada je odpočila svojega veleposlanika pri sveti stolici v Lizbonu na posvetovanje. V političnih krogih je vzburila vest prejšnjega pisenčenja, začelo pa se je celo govoriti o prekinitvi diplomatskih odnosov med Vatikanom in Portugalsko, ki trajajo neprekinjeno že celih pet stoletij.

Kamen spotike med Lizbono in Vatikanom je treba iskati v sprejemu, ki je bil predvčerajšnjim pri papežu Pavlu VI. Ta se je sestaj tudi s predstavniki osebobodilnih gibanj v portugalskih kolonijah v Afriki, in sicer z Amilcarem Gvinejo-Bissau, Augustinom Netom, Lizerjem MPLA Angole, in Marcelinom Dos Santosom, voditeljem FRELIMO Mozambika. Trem zastopnikom afriškega antikolonializma je papež, kot so sami povedali na tiskovni konferenci, izrazil sočustvanje z narodi treh držav ter jih pozval, neje bojujejo za mir na svetu. Cabral, Neto in Dos Santos pa sta pozvala Pavla VI., naj se poslužijo svoje avtoritete in ugleda, da bi prisilil portugalsko vlado k prekinitvi pokolov in kolonialistične vojne.

Vse to ni seveda priložilo portugalski vladi, katere premier Marcello Caetano je poklical v Lizbono veleposlanika pri Sv. stolici Eduarda Brasasa. Ta je s posebnim let-

Britanci odlikovani za zasluęe v NOB

LONDON, 3. — Ob dnevu boresa je jugoslovanski veleposlanik v Londonu izročil danes odlikovanja štirim uglednim britanskim državljanom, ki jih je predsednik Jugoslavije odlikoval za izredne zasluge in prispevek, ki so ga dali jugoslovanski osvobodilni borbi med drugo svetovno vojno. Odlikovanje so prejeli brigadni general William Moore Cameron, letalski vicemarsal Gould-Lee, major John Senniker in podpolkovnik Villiers. Pri slovesnosti v jugoslovanskem veleposlanstvu so bili navzoči člani in osebe veleposlanstva, zastopnik britanske armade in Foreign Office. V imenu odlikovanih se je s srhbovračnimi zahvalili John Senniker.

PO LOČENIH POBUDAH DR. ŠTOKE (SS) IN KPI

V deželno zakonu dajo uvesti naziv «slovenska manjšina»!

Dr. Štoka osnutki dr. Štoke in popravek komunističnih svetovalcev k zakonskim spremembam o ureditvi CRES - Kaj bo storila rimska vlada?

V deželni svet se bo prihodnji teden, kot vse kaže, priznala živahna razprava o navedeno zgolj formalnem, v resnici pa bistvenem vprašanju, ki zadeva zakonodajno pristojnost dežele Furlanije - Julijske krajine v njenih odnoših do slovenske narodne skupnosti v njenih mejah.

Zal je bila namreč dolgoletna praksa večine v deželni svet, da se je, po zloglasni razsodi uestavne sodišča in nekajkratnih posegih rimske vlade, da se v nobenem izmed sprejetih zakonov ni omenjala slovenska manjšina, vsaj izrecno ne. V zadnjih časih se je celo ustalilo, po našem - ne sprejemljivi praksa, da so se Slovenci premeňovali v uradnem zakonodajnem žargonu v «skupnost», ki je nosilka posebnih interesov.

Razlogi za tak način izražanja v zakonih izvirajo v dejstvu, da je rimska vlada avtomatično zavrnila zakone, v katerih so se omenjale Slovenci ali slovenska manjšina. Izgovor je v teh primerih bil vedno isti: da je za reševanje vprašanja, ki zadevajo slovensko prebivalstvo, pristojna osrednja državna oblast in da se v to deželo ne sme vtikati s svojimi zakoni.

Tako so bili zavrženi tudi splošni ali sektorijski zakoni, če se je v njihovem besedilu kakorkoli omenjala slovenska manjšina s svojim pravim imenom. Če prejšnje dni je prva deželna komisija razpravljala o zakonskem osnutku, ki na novo ureja delovanje deželne oblasti za socialno-gospodarski razvoj (CRES). Člani komisije so razpravljali tudi o popravku, ki so ga predložili svetovalci KPI in v katerem se omenja tudi Slovenci. Besedilo popravka je enako v izrazoslovju, besedilu dveh zakonskih predlogov svetovalca Slovenske skupnosti dr. Draže Štoke, ki na drug način spreminjata izvirno besedilo dveh de-

želnih zakonov (o načrtovanju in kulturni dejavnosti) in uvajata v zakonodajno terminologijo isti posebnosti slovenske manjšine v Furlanije - Julijski krajini. Tako je vprašanje spet postalo pereče in večina v deželni svet se je spet znašla pred vprašanjem pristojnosti, oziroma odnosa do osrednje vlade v zvezi z reševanjem naših manjšinskih vprašanj.

Ko so svetovalci večine v komisiji zavržili komunistični popravek, obenem pa pokazali pripravljeno razpravo o enakih, že davno prej predloženih zakonskih osnutkih dr. Štoke, so komunistični svetovalci, predvsem Baciochi, opozorili, da bi po pravilniku morali ti zakoni čakati šest mesecev. Ta rok določa namreč pravilnik za zakone, ki jih deželni svet zavrne in dejansko so člani komisije, s popravkom KPI k deželni zakon o CRES, zavržili isti pojem.

Na plenarni seji deželnega sveta je nato nastala polemika, za katero je spet dal povod Baciochi, ki je bil mnenja, da se mora pravilnik itak spreminjati. Dr. Štoka pa je na koncu seje zahteval, naj predsednik Ribezzi vpiše na dnevi in iz njegove vlogi sprejete spremembe v prejšnji zakon o CRES, ki je o tem razpravljala.

Vse kaže sedaj, da bo deželni svet v najkrajšem času razpravljala o Štokovih zakonskih osnutkih in da bodo, po vsej verjetnosti, če bo večina zanj glasovala (KPI se je v tem smislu že obvezala), romali v Rim, kjer jih bo moral vlada v običajnem roku (en mesec) odobriti ali zavrniti. V zadnjem primeru je dr. Štoka pripravljena vložiti priziv na ustavno sodišče in celo druge višje mednarodne instance. Če pa bo vlada oba zakona sprejela, bo to veljalo

V okviru 25-letnice osvoboditve in 25-letnice izhajanja našega lista prireja Primorski dnevnik enodnevni

IZLET NA VOJSKO

s počastitvijo spomina padlih partizanskih bojevalcev in častnikarjev ter letos umrlega Petra Kogojca z Vogalca, z ogledom partizanske tiskarne, v kateri se je tiskal Partizanski dnevnik ter z družabnim srečanjem, ki bo po kosilu v rudarskem domu na Vojskem. Potovanje z osebnimi avtomobili na lastne stroške. Zborna mesta v nedeljo, 19. t. m. ob 11. uri po italijanskem (ob 10. uri po jugoslovanskem) času na pokopališču na Vojskem. Vabljeni vsi, predvsem pa bivši partizanski in sedanji tiskarji in častnikarji ter člani pokrajinskih in drugih tehtnik.

Prijave z navedbo števila potnikov v avtih sprejemamo v upravi Primorskega dnevnika do 10. t. m.

PRIMORSKI DNEVNIK

NADALJEVANJE RAZPRAVE V DEŽELNEM SVETU

KD, PSI in PSU proti glasovanju o zakonu o vojaških služnostih

Večinske stranke pozivajo vlado in parlamentarce iz dežele, naj dajo samostojno pobudo za ureditev vojaških služnosti in ustrezne odškodnine kmetom - Utemeljene posej dr. Štoke: vojaške služnosti in največji meri bremenijo Slovence od Repentabra do Benečije

V deželni svet se je nadaljevala razprava o zakonskem osnutku komunistične svetovalske skupine, ki predvideva odpravo vojaških služnosti v naši deželi v roku treh let. Jasno je, kolikor ureja to vprašanje državnih (in ne deželnih) zakonov, da gre za zakonsko pobudo, ki bi jo dežela morala sprožiti v rimskem parlamentu.

Proti takemu načinu reševanja vprašanja, ki bi nujno zoperstavil rimski vladi tukajšnji deželni svet in njegovo večino, so stranke leve sredine. V ta namen so predložile ostalim svetovalcem predlog resolucije, ki naj bi zaključila razpravo brez glasovanja o zakonskem osnutku KPI. Resolucija, ki so jo podpisali načelniki svetovalskih skupin KD, PSI in PSU del Gobbo, Pittoni in Dal Mas, ugotavlja najprej, da se prebivalstvo nalagajo vedno večja bremena zaradi vojaških služnosti, ki se širijo, kljub nasprotnim zagotovilom vladnih in vojaških oblasti: prav tako ugotavlja večinska resolucija, da je državna zakonodaja o tem vprašanju zelo zaostala in pomanjljiva. Sklep resolucije je poziv vladi in deželni parlamentarcem, naj dajo sami pobudo za reformo sistema vojaških služnosti, upoštevajoč sledeče kriterije: služnosti naj se poenostavijo in poenoti, jasno naj se opredeli ozemlje, ki je podvrženo vojaškim služnostim, pri tem pa naj so vključene tudi deželne oblasti: vojaška oblast naj točno obrazloži vzroke nastanka določene vojaške služnosti, lastniki pa naj prejmejo ustrezn odškodnino.

Razumljivo je, da niso bili komunisti s tem predlogom zadovoljni in da vztrajajo, kot je povedal predsednik KPI Zorzenon, s pozivom levcu v KD in socialnim, naj bodo dosledni z dosedanjimi stališči in sprejemo načelo, da se morajo vojaške služnosti odpravi.

Z odpravo nesmiselnih služnosti na meji z miroljubnima in prijateljskima državama, Jugoslavijo in Avstrijo, se je strinjati tudi sočasni list Pittoni, ki pa je bil mnenja, da bi glasovanje o komunističnem zakonskem osnutku bilo neprimerno. Pač pa se je v imenu PSI obvezal, da bo PSI še nadalje zagovarjal načelo o odpravi nesmiselnih služnosti.

Za njim je spregovoril svetovalec SS dr. Drago Štoka, ki je dejal, da se je njegova stranka vedno zavzemala za rešitev zapletenega in perečega vprašanja vojaških služnosti, ki so gospodarstvu škodljive, vendar je dejstvo, da je v vojaškem smislu pretirane, ako se upoštevajo potrebe sodobne obrambe.

Štoka se ni spuštal v razpravo o bioloških pripadnostih Italije, je pa opozoril na dejstvo, da je zaradi vojaških služnosti najbolj prizadeta prav slovenska manjšina, saj se o- sredotočajo prav na ozemlju, kjer živijo Slovenci, od Repentabra na Tržaškem, do Doberdoba na Gorickem, predvsem pa v Benečiji, kjer zamira gospodarstvo in se šopirijo tabele s prepovedanim turizmom, naj ne uporabljajo daljnogledov in fotoaparatorov. Ljudje se sprašujejo, je dejal Štoka, temu služijo luknje v terenu in gričih, okopi in utrube, da pa morajo v izseljenstvo in njihove vasi umirajo, propadajo. V Beneški Sloveniji se dogaja celo, da se morajo prebivalci nekaterih vasi odstraniti iz svojih domov za nekaj ur, ko se skoznje pomika vojska na vojaške vaje.

Furlanijo-Julijsko krajino je treba razbremeniti ostankov starine in uveljaviti sodoben koncept obrambe, kajti le tedaj bo res most prijateljstva in dobrega sosedsstva, kar tudi obisk dr. Berzantija v Zagrebu izrecno potrjuje. Komčno, je zaključil Štoka, naj vlada odobri ustrezne odškodnine kmetom, kakor tudi posebno podpora deželni ustanovi sami, za kri- te stroškov v zvezi z vojaškimi služnostmi.

Gledé samega zakonskega osnutka KPI o odpravi služnosti je dr. Štoka dejal, da se z njim v glavnem strinja, ne glede na začetne utemeljitve o nujnosti izstopa Italije iz NATO.

«Boleča nujnosta» pa so vojaške služnosti za demokratično De Biala, člana zveze neposrednih obdelavcev zemlje (Coldiretti - Bonomiana). Upravljene naj bi bile za radi dogajanja v sredini in vzhodni Evropi, predvsem uveljavljanja teorije o »omejeni suverenosti». Je pa dejal, da se strinja s predlogom evropske konferenca o varnosti. Omenil je, da so kmetje iz Furlanije na neki rimski manifestaciji nosili napis: «Furlanija daje svojih alpince, miru pa vojaške služnosti». Resolucija levsredinskih strank,

Kanadski balet na gradu Sv. Justa

Kot smo že poročali, si je Avtonomna letoviščarska in turistična ustanova zagotovila tri nastope samega «The Royal Winnipeg Ballet». Ansambel je skupno z «Les Grand Ballets Canadiens» eden največjih plesnih ansamblorov kar jih deluje v Kanadi, ki si je prav lani, ob proslavi 30-letnice svoje ustanovitve, priložil zlato kolajno gledališča na Elizejskih poljanah v Parizu. Po tem uspehu, ki ga je dosegel na tekmovanju v konkurenci 19 svetovnih ansamblorov, je «Royal Winnipeg Ballets» prejel številne ponudbe za takojšnje turnejo po Evropi, vendar pa je moral vse odkloniti zaradi visokega deleža, ki ga imajo stroški za potovanja na ceno predstava.

Sele ta mesec je kanadski ansambel sprelj povabilo za povratek v Evropo in prišel v Italijo, pri čemer si je izmed petdesetih obstoječih gledališč na odprtjem izbral za svoje nastope samo štiri: grad Sv. Justa (kjer bodo njegovi nastopi v ponedeljek, torek in v sredo, vsakokrat z začetkom ob 21.15), gledališče «Giardini» kraljevske palače v Turinu, rimsko gledališče v Veroni in gledališče v Nerviju, kjer bodo kanadski virtuosni nastopili s programom klasičnih in najmodernejših plesov za zaključek II. mednarodnega baletnega festivala v petek, 17., soboto, 18. in v nedeljo, 19. t. m.

Treba je povedati, da «Royal Winnipeg Ballets» doslej še nikoli ni bil v Italiji in da je zato tistim večja zasluga turističnih ustanov, da je prišel k nam.

Za vse nastope kanadskega baleta vlada veliko zanimanje, saj so najavljene tudi skupine iz drugih deželnih središč. Pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 35-547 in 36-372) se je začela predprodaja stopnic za vse tri predstave, ki se bo nadaljevala tudi v nedeljo dopoldne od 9. do 12.30. V primeru slabega vremena bodo predstave v gledališču Politeama Rosselli. Na hrbtni strani vsake stopnice za grad Sv. Justa bodo namreč naznačeni določeni prostori in gledališču Rossetti, ne da bi se cena za to povečala.

Kopalnišče miši spel na delu

S pasjimi poletnimi dnevi in z otvoritvijo kopalne sezone se prebujajo iz zimskega spanja tudi kopalnišče in območjske miši, ki spretno konkurirajo mestnim savtomobilskimi. Prva žrtev teh dolgostranežev, ki jih vaba tujeba blaga bolj zanimajo kot presegno in toplo poletno sonce, je postal predvčerajšnjim 48-letni avstrijski državjan Joseph Velg. Komisarstvo iz Badovelj je prijavilo tatvino ure za 1000 lir, ki so mu jih ukradli v popoldanskem urah v slatinski javnega kopalnišča «topolino» v Barokovljah. Milijemsku komisariatu pa je tatvino prijavila Regina Fontana iz Ul. Scuola Santa 137. Neznani dolgostranež so ji iz prazne hišice ob morju v Miljah izmaknili dve mrežasti kletki in kovinasto pločevino, vse v skupni vrednosti 100 tisoč lir.

Danes se poročita MARIJ MAVER predsednik Slovenske prosvete in gospodinja MATEJKA PETERLIN Novoporočencema želijo prijatelji obilo sreče in zadovoljstva na življenjski poti.

Včeraj ob 11.45 so sprejeli na hevrokurirskem oddelku bolnišnice 74-letno upokojenku Roberto Otrass iz Ul. Udine 79, ki je malo prej iz Ul. Udine pri poslopju št. 63/A izven prehoča za pešce podri št. 856, ki ga je prti Ročanu vozil 26-letni G. Giorgio Nadalut iz Ul. Ap'ari 7.

SINOČI NA VAŠKEM TRGU

ODPRTA IX. VINSKA RAZSTAVA V NABREŽINI

Nagovor župana Legiše in tajnika KZ Marija Grbca Nagraditev športnih ekip - Imena razstavljalcev

Legiša, Stanislav Gruden, Lodovico Pipan, Cossutta Federico.

Viševanje v tečaj za popravne izpite v Dijaskem domu

Ravnateljstvo Slovenskega dijaškega doma v Trstu sporoča, da se je začelo viševanje v tečaj za popravne izpite, ki bo od 1. do 31. avgusta t. l., in da se bo zaključilo 30. julija, kakor je bilo objavljeno v Primorskem dnevniku dne 30. junija. Vpisuje se vsak delavnik od 10 do 13 ur v pisarni Slovenskega dijaškega doma v Ul. GINASTICA 72 ali CAMPO S. LUIGI 11 (avtobusna štev. 25 in 26, prva postajarna od bolnišnice INAM v UL. FARNETO).

V tečaj se lahko vpíše vsi, ki so dobili pri letnem ocenjevanju popravne izpite, poleg tega se pa lahko vanj vpíšejo tudi taki dijaki in dijakinje, katerim je bilo šolskim letom povračilo težave eden ali drug predmet, n. pr. latinščina, grščina, nemščina, angleščina, slovenščina, italijanščina ali matematika, in za katere bi na tak način poskrbeli, da bi v naslednjem letu lažje premagovali težave in izdelovali. Sledeče velja zlasti za tiste, katerim je ministrski sklep omogočil prestop iz 1. razreda višjih srednjih šol v naslednji razred brez popravilnih izpitov.

Zaradi pravočasnega najetja profesorjev, ki bodo v tečaju učili, prosimo, da vpišejo starišji dijak svoje otroke v tečaj in ne čakajo zadnjih dni.

SINITE PRIMORSKI DNEVNIK

SESTANKA NA PROSEKU IN V VELIKEM REPNU

SLOVENSKI OBRTNIKI ZA SAMOSTOJNO LISTO

Sestanka je sklicala sekcija obrtnikov pri SGZ

V skladu s smernicami, po katerih se ravna sekcija obrtnikov pri Slovenskem gospodarskem združenju in ki jih je potrdil razgovor med obrtniki v Dolini, je sekcija obrtnikov pripravila 26. in 30. junija na Proseku in v Velikem Repnu dva nova razgovora med obrtniki. Govor je bil o bodočih volitvah v pokrajinsko komisijo in boljšo položaj za obrtnike; v tej zvezi je bilo ponovno potrjeno stališče, naj slovenski obrtniki nastopijo samostojno s svojo listo na volitvah, ki so prenesene od 21. junija na 25. oktobra t. l. Na obeh razgovorih je bila nadalje poudarjena po- treba po zboljšanju zdravstvene oskrbe, naj si bodo splošne, kakor tudi specializirane. V tem smislu naj bi bila zdravniška oskrba bližje zavaroancem tudi iz zgorje okolice. Občutena je tudi potreba po re- viziji pokojninskega sistema za obrtnike, glede na minimalni po- kojninski znesek in pozno doho upokojitve.

NALZIJIVE BOLEZNI

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 22. do 28. junija t. l. zabeležil naslednje primere nalezljivih bolezni: skrlatna 2, paratub. I, ospice 6 (1 izven občine), vnetje priušne slinavke 20, rdečice 2, srbečica 1 (izven občine), infekcijsko vnetje jeter 3 (1 izven občine), akutni sklepi revmatizem 1.

NA SINOČNI SEJI NOVEGA OBČINSKEGA SVETA

Millo ponovno izvoljen za župana miljske občine

PSI izven občinskega odbora, vendar ne bo vedno v opoziciji - Župan pozval h konstruktivnemu delu vse skupine

Včeraj je bila v Miljah prva seja novoizvoljenega občinskega sveta. Ob prisotnosti številnih Miljancov je seja vodil dosednji župan Paolo Nicolini. Najprej je bil izvoljen Millo, ki je najavil tri točke dnevnega dela: potrditve občinskega sveta, volitve župana in volitve občinskega odbora. Ko so zbrani svetovalci potrdili občinski svet, so predstavniki posameznih strank dali svoje izjave. V imenu KPI je govoril svetovalec Paolo Nicolini, ki je z zadoščeno- pomno ugotovil, da so volitve ponovno izrazili svoje zaupanje komunistični stranki, ki zeli s svojim nasajnim delom še bolj utesniti stališče avtonomne občine. Obalovalec je dejstvo, da so pred- stavniki PSI odkrili sodelovanje s komunistično večino, posebno ker ni po njegovem mnenju v zadnjem času nastopil noben nov dožudek, ki bi tako odločitev opravičil. Ob koncu svojega govora je svetovalec Nicolini izvolil za župana Gastona Millo. Za PRI je spregovoril edini predstavnik te stranke Gerardo Franceschi, ki se je najprej zahvalil volivcem, da so ga zopet izvolili, nato pa je spregovoril ob občanih, v zvezi s tem, da bo komunistična stranka sodelovanje s komunisti, to pa ne pomeni, da bo PSI vedno v opo- ziciji. Ob koncu govora je najavil, da se bo PSI vzdržala glasovanja za župana.

Izjave predstavnikov strank sta zaključila predstavnik KSU Aldo Dardi in predstavnik PD Giordano Pontani. Oba sta izjavila, da se bo- stava njuni stranki vzdržali glasovanja o županu.

Sedilo je glasovanje za župana s sledečimi izidmi: Gastone Millo je prejel 16 glasov, 10 glasov je dobil Giordano Pontani, 3 glasovanje so bile bele.

Pri glasovanju za odbornike je bilo 13 belih glasovnic, s šestnajstim glasovi pa so izvolili na odborniški mesto Renata Brantina.

ODBOR PARTIZANOV NA OPČINAH

V. PARTIZANSKI TABOR

SPORED JE NASLEDNJI: Danes, od 20. do 22. ure je na ogled v prosvetnem domu na Opčinah razstava slik, časopisov in dokumentov iz NOB ter razstava knjig. NEDELJA, 5. julija ob 10. uri osrednja proslava, ob 17. uri kulturni program z nastopom godbe na pihala s Proseke-Kotovelja. Sledit bodo pozdravni govori in nastop pevskih zborov iz Padriè, Trebbè in z Opčin, ob 19. uri nastop folklorne skupine «Franco Marotta» iz Ljubljane, od 21. do 24. ure PLES in prosta zabava. ZA PRIGRIZEK IN PIJACO BODO DELOVALI DOBRO PRE- SKRBLJENI KIOSKI. ODBOR

FANTJE IN DEKLETA priredijo 5. in 6. julija 1970

šagro v Boljuncu

V nedeljo ob 16. uri dalje bo igrala godba na pihala iz Brega; ob 17.30 bodo na Jamni zabavne tekme in nastop folklorne skupine Trgovske akademije; ob 21. uri ples, igral bo orkester Kras do 24. ure. Popoldne ob 20. ure ex-tempore za otroke. V ponedeljek od 21. do 24. ure poleg ob zvočnih orkestra Kras. Deloval bo dobro založen kiosk. Vsi vajučino vabljeni!

Prosvetno društvo v Skednju vabi k nastopu OTROSKEGA ODSEKA

ki bo danes, 4. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih. Otroci bodo uprizarili mladinsko igrice

PISANE LUTKE

in prizor KUHNJA SE JEZI. Sorodniki in prijatelji naj s polno udeležbo izrečejo mišl- ni svoje priznanje. Vstop prost!

Solske vesti

Ravnateljstvo državnega trgoveškega tehničnega zavoda «Ziga Zolca» v Trstu, Ulica Guardiella 13/2, sporoča, da 10. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v prvi razred za solsko leto 1970/71.

Do 10. julija 1970 se morajo vpisati tudi dijaki, ki so ob zaključku leta bili usposobljeni za višji razred. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole vnan Cankar, Ul. Frausin 12, sporoča, da zapade 10. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za solsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12. ure.

Vpisovanje v 1. razred državnega učiteljskega A. M. Slovesek v Trstu je do 10. julija. Do tega dne se morajo vpisati dijaki ostalih razredov, ki bodo izdelali v poletnem roku. Do 22. septembra pa se lahko vpišejo dijaki, ki bodo imeli popravne izpite. Natančnejša navodila so na razpolago vsak dan od 9. do 12. ure v tajništvu zavoda.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Franca Preserena» v Trstu sporoča, da je vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure, do vključno 10. julija 1970. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstika» v Proseku z oddelčnim razredom v Sv. Križu sporoča, da 10. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v I., II., in III. razred za solsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstika» v Montorsino z, sporoča, da zapade 10. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za solsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12. ure.

Državni znanstveni licej «Franca Preserena» obvešča, da je na šoli od- prta razstava risb še danes od 10. do 12. ure.

Darovi in prispevki

Za šolo spomenik NOB v Cerknem so darovali: Slovenski klub 10 tisoč lir, Jabec 1000, Jagodice 2000, Slaga 2000, Kočevčanje 500, Ivančič 500, Milovnik 500, Smlid 500, Magajna 500, Vanja Turina 1000, Zupan 1000, dr. Vlady Turina 1000, Kodrič 10000, Marija Mihov 500, Egon Kravs 5000, Lado Jabec 1000, Viljam Sušič 2000, Bruno Jankovič 1000 in Debelič 500 lir.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 4. julija UROS Sonce vzhode ob 5.21 in zaštone ob 20.57 - Dolžina dneva 15.36 - Lu- na vzhode ob 5.37 in zaštone ob 21.57 Jutri, NEDELJA, 5. julija CIRIL in METOD Vreme včeraj: Najvišja temperatura 20,1, najnižja 16,6, ob 19. ur 18 stop, zračni tlak 1011,8 nestojno rast, veter 30 km/h severovzhodni, sunki ve- tra 56 km/h, vlaga 56 odst., padavine 1,2 mm, nebo pooblačeno, morje razgibano, temper. morja 20,3 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Rone 3. julija 1970 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 9 oseb. UMRLO SO: 81-letna Blanca M. r. B. B. 81-letni Ugo Martinec, 79-letni Luigi Tromba, 80-letni Argia Cantini pr. Bartoli, 88-letni Edoardo Decanave, 78-letna Cristina Predomnato, 65-letni Francesco Giovannini, 66-letni Biagio Fantoma, 75-letna Stefanija Škerljavc vd. Vremerc.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

Godina, Campo S. Giacomo 1, Gri- solon, Trg Virgilio Gioliti 1, Al Due Mori, Trg Utaletta 4, Al S. Lorenzo, Ul. del Soncini 179 (Skredinj).

TRST - TEL.: 817-222 SPORTNO IGRISCE V UL. FLAVIA Circo sul ghiaccio - Cirkus na ledu - MOIRE ORFEI IZREDAEN USPEH Vlak večer ob 21.15 ob četrtih, sobotah ter v prazničnih dneh ob 18. in ob 21.15

Razstave V Mestni galeriji v Pirauu je do 12. t. m. odprta razstava sodobne českoslovaške umetnosti. Občinska umetnostna galerija, Trg Unità d'Italia: razstavlja do 8. julija slikar Michele Piva, po rodu z Reke, živi v Vidmu.

Občinska umetnostna galerija, Trg Unità d'Italia: razstavlja do 8. julija slikar Mario Palmieri, po rodu iz Rietija, stanujoč v Trstu. Galerija Teragste: Do 16. julija bo razstavljal svoje jedkance slikar Giorgio Ferletti.

Križanke - Ljubljana. Razstava il- kovihih del tržaškega slikarja Jo- zeta Celestia. V razstavi dvoran Ljudske knjiž- nice v Ul. Teatro Romano 7 je od- prta razstava «Blagio Marin, podobje in dela» ob izidu izven prodaje je- govega dela «Otoške pesmi 1912-1969» (1. canti dell'isola 1912-1969) pri Edi- toriale libraria S.D.A. na račun Tr- žaske hranilnice.

Od 4. do 12. julija bo v Nabrežini na glavnem trgu razstavljal salezi- janec Viktor Godnič svoje slike in riske z nabrežinsko in kraško tema- tiko.

Kino

MIRAMARSKI PARK Predstave «Luči in zvoki»: ob 21.30 in ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanski. Avtošus «Ea» iz Borkovlj (posajl- jališče avtobusa «Ea») do miramar- skega parka in obratno pred vsako predstavo in po njej. Circo sul ghiaccio - Cirkus na ledu - Sportno igrisce v Ul. Flavia, telefon 817.222. Predstave ob 21.15: ob četrtih, sobotah ter na prazni- čnih dni ob 18. in 21.30. Nazionale 16.00 «Il circolo del vizio», Technicolor.

Eiden 16.00 «Quelle di Amburgo», (L'ago sotto la pelle), Curt Jur- gens, Technicolor. - Prevedvano mladini pod 18. letom. Ferrice Meo «Katanus», Technicol- or. Prevedvano mladini pod 18. letom. Grattacielo 16.30 «Il formidabilis», Technicolor.

Excelsior 16.00 «Alla ricerca di Gre- gory», Julie Christie, Technicolor. Ritz 16.30 «I nostri mariti», Alberto Sordi, Ugo Tognazzi, Michele Ter- cieri.

Aldabra 16.30 «Rose rosse per il fuhrer», Mia Genberg, John Gar- ko, Colorscope. Filodrammatico 16.30 «La mantide», Susan Stewart, Vic Larcia, Techni- color. Prevedvano mladini pod 18. letom.

Aurora 16.30 «L'altra faccia del pia- nete delle scimmie», Technicolor. Cristallo 16.30 «Svezia, inferno e pa- radiso», Technicolor. Prevedvano mladini pod 18. letom. Capitol 16.00 «Metello», Massimo Ra- nieri, Ottavia Piccolo, Lucia Bosc, Tina Aumont Technicolor.

Moderno 15.30 «Hello Dolly», Barbra Streisand, Walter Matthau, Michel Wraround, Louis Armstrong, Techni- color. Impero 16.30 «La pelle giovane», Technicolor, Prevedvano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.30 «L'alibi», Vit- torio Gassman, Adolfo Celii, Techni- color. Ideale 16.00 «Annibales», Victor Ma- ture, Rita Gam, Gabrielle Ferzetti, Technicolor.

Abbazia 16.30 «Il pistolero dell'«A» Maria», L. Manni, L. Paluzzi, A. De Mendola, Jose Suarez, Film western

GORIŠKI DNEVNIK

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

V ŠOLSKEM LETU 1969-1970

Seznam dijakov, ki so izdelali na slov. nižjih srednjih šolah

Včeraj smo objavili učne uspehe na slovenskih višjih srednjih šolah, danes pa objavljamo imena dijakov, ki so z uspehom zaključili razrede na slovenskih nižjih srednjih šolah. SREDNJA ŠOLA FRANA LEVSTIKA NA PROSEKU Z ODDELJENIMI RAZREDI V SV. KRIZU - PROSEK I. razred Izdelali so: Marko Biteznik, Igor Castellani, Sergij Guštin, Igor Lukša, Dorian Ruggente, Peter Štoka, Sonja Caharija, Arianna Capponi, Majda Černjava, Marina Goruppi, Neva Rebula, Nadja Rupel, Vlasta Štubelj. Dva dijaka imata popravne izpite, trije so bili odklonjeni. Razred II. A Izdelali so: Sergio Carli, Igor Milčič, Bogdan Obad, Franko Reggente, Igor Starec, Sergij Štoka, Jožko Zolli, Zdenka Kante, Majda Dogliani, Božena Gruden, Sonja Kante, Dragica Pegan, Sonja Rebula, Majda Semec, Mira Starec, Majda Štubelj. Trije dijaki imajo popravne izpite, en dijak pa je bil neocenjen. Razred II. B Izdelali so: Karel Ban, Valter Huso, Vasilij Starec, Igor Štoka, Valter Štoka, Aleks Timeus, Magda Huso. Trije dijaki imajo popravne izpite, dva sta odstopila, en dijak pa je bil neocenjen. SVETI KRIZ I. razred Izdelali so: Patricija Košta, Giorgio Zeriali, Ingrid Nazar, Suzana Lozar. Pet dijakov ima popravne izpite, en dijak pa je bil odklonjen. II. razred Izdelala sta: Neva Bogatec, Elder Švab. Trije dijaki imajo popravne izpite, dva sta bila odklonjena. SREDNJA ŠOLA FRANA ERJAVCA V ROJANU I. razred Izdelali so: Damijan Član, Bojan Smrk, Magda Pertot. Trije dijaki imajo popravne izpite. II. razred Izdelali so: Boris Siega, Pavel Trampuš, Marina Čebulec, Patricija Dom, Ornella Netti, Neva Umek. Trije dijaki imajo popravne izpite, dva pa sta bila odklonjena. SREDNJA ŠOLA JGA GRUDNA V NABREZINI I. razred Izdelali so: Valter Pertot, Neva Radovič, Davor Rebula, Livio Šušteršič, Marko Tavčar, Mirjana Antoni, Tamara Caharija, Tanja Franko, Neva Gabrovec, Cirila Kralj, Lajla Legiša, Vida Legiša, Milena Širca. Trije dijaki imajo popravne izpite, štirje so bili odklonjeni. Razred II. A Izdelali so: Eda Kante, Severino Gabrovec, Adriano Legiša, Dario Stofa, Marija Doroteja Brežič, Neva Grobiša, Marija Legiša, Adriana Mervic, Rozana Pernarčič, Graziela Staniša, Nadja Vidmar. Sedem dijakov ima popravne izpite, pet je bilo odklonjenih. Razred II. B Izdelali so: Irena Gruden, Marta Legiša, Sonja Legiša, Damijana Mervic, Nadja Pernari, Silvana Pieri, Marija Žužek. Štirje dijaki imajo popravne izpite, eden je bil odklonjen. SREDNJA ŠOLA SV. CIRILA IN METODA PRI SV. IVANU I. razred Izdelali so: Djevo Colaric, Ivo Boris Grgič, Karel Razem, Ervin Zerial, Peter Zerial, Rozana Gec, Ondina Gregorič, Ana Marija Lavrenčič, Cincija Marsič, Jasna Mercu, Silvana Pettirosso, Manuela Zerial. Šest dijakov ima popravne izpite, dva sta bila odklonjena. Razred II. B Izdelali so: Evgen Hervat, Robert Forajc, Klavdij Smoljak, Franko Strajn, Henrik Zeriali, Mira Zeriali, Sonja Pobega, Marisa Santi, Neva Tul, Sonja Zeriali. Šest dijakov ima popravne izpite, dva sta bila odklonjena.

V Gorici so najboljše rezultate dosegli na slovenski nižji gimnaziji

Na italijanskih šolah je odstotek dijakov s popravnimi izpiti ali padlih višji - Slovenske sred. šole treba poimenovati po zaslužnih možeh iz naše kulturne zgodovine

V primerjavi z dijaki drugih nižjih enotnih srednjih šol so dijaki v Gorici dosegli najboljše rezultate na slovenski nižji gimnaziji. Na italijanskih šolah je odstotek dijakov s popravnimi izpiti ali padlih višji - Slovenske sred. šole treba poimenovati po zaslužnih možeh iz naše kulturne zgodovine. V primerjavi z dijaki drugih nižjih enotnih srednjih šol so dijaki v Gorici dosegli najboljše rezultate na slovenski nižji gimnaziji. Na italijanskih šolah je odstotek dijakov s popravnimi izpiti ali padlih višji - Slovenske sred. šole treba poimenovati po zaslužnih možeh iz naše kulturne zgodovine.

Nevaren namig o uporabi drastičnih ukrepov v poročilu predsednika industrijev

Imamo še danes ljudi, ki se za vzemajo za nasilno razlastitve kmetijske zemlje, to tembolj če gre za zemljo, ki je last slovenskih kmetov. Znanost, da so pred leti razpravljali v gorškem občinskem svetovnem o statusu konzorcija industrijske občine, pokrajinske uprave, trgovinsko zbornico in gorško hranilnico. Takrat je večina v občinskem svetovnem sprejela točko v kateri je rečeno, da bo moral konzorcij kupovati od lastnikov zemljo po dnevnih cenah, da se ne bo mogel torej posluževati razlastitvenih dekretov, ki se lahko uporabljajo s strani oblasti ko je potrebno zgraditi ceste, železnice ali podobne infrastrukture javnega značaja.

Danes v Ronkah kongres kovinarjev FIOM-CGIL

V kino dvorani Excelsior v Ronkah se prične danes popoldne ob 15.30 osmi pokrajinski kongres kovinarskega sindikata FIOM-CGIL. Na njem bodo prisotni delegati iz vseh kovinarskih tovarnov na Gorškem. Po pozdravnih govorih bo odbor podal poročilo o preteklem delovanju, nato se bo pričela diskusija.

V torek splošna stavka

V torek bo tudi na Gorškem, kot v vsej državi, splošna stavka vseh slovenskih kulturnih možeh. Zakaj ni tudi na Gorškem nekaj podobnega.

POLETNI PRAZNIKI EDEN ZA DRUGIM

Tridnevno poletno praznovanje na Vrhu v prireditvi društva «Danica»

Osrednja prireditev bo jutri, ko bo nastopil slovenski orkester Mihe Dovžana. Pela bo popevkarica Ivanka Krašovec - Prireditelji upajo na velik obisk

Orkester Mihe Dovžana na lanskem obisku pri jugoslovanskem predsedniku Titu

Na Vrhu je vse pripravljeno za tradicionalni poletni praznik, ki se bo pričel nedeljo in se bo nadaljeval do ponedeljka. Osrednja prireditev bo jutri, ko bo nastopil slovenski orkester Mihe Dovžana. Pela bo popevkarica Ivanka Krašovec. Prireditelji upajo na velik obisk. Na Vrhu je vse pripravljeno za tradicionalni poletni praznik, ki se bo pričel nedeljo in se bo nadaljeval do ponedeljka. Osrednja prireditev bo jutri, ko bo nastopil slovenski orkester Mihe Dovžana. Pela bo popevkarica Ivanka Krašovec.

Solske vesti

Na klasični gimnaziji Heceju s slovenskim učnim jezikom in na višjem učiteljskem s slovenskim učnim jezikom v Ulici Croce se vršilo vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse razrede zgoraj omenjenih šol. Tiskarji sta odprti vsak delavnik od 10. do 12. ure do vključno 10. julija. Ravnateljstvo Državnega strokovnega zavoda za trgovino s slovenskim učnim jezikom v Gorici, Ul. Vismarjevo 7, sporoča, da se vrši vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse tri razrede vsak delavnik od vključno 10. julija in sicer od 10. do 12. ure. Priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v tem roku in naj po možnosti ne čakajo zadnjih dni.

Kino

VERDI 17.15-22.00: «Il grande giorno di Jim Flat», E. Mitohum in G. Kennedy; ameriški kinemaškopski film v barvah. CORSO 17.30-22.00: «Colpo rovente», M. Reardon in B. Bouček; v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan. VITTORIA 17.15-21.30: «Robin Hood, l'invincibile arciere», F. Polesoldo in C. Guiney; film v barvah. CENTRALE Zaprt zaradi počitnice. Tržič AZZURRO 18.00-22.00: «E Dio disse a Caino», K. Kinski, nemški barvni film. EXCELSIOR 17.30-22.00: «Addio Jesso», A. Delon, francoski film v barvah. PRINCIPE 18.00-22.00: «Bob e Carol, Ted e Alice», N. Wood in R. Culp, ameriški film v barvah. SAN MICHELE 18.30-22.00: «La furia del barbaro», E. Purdom in R. Podesta, italijanski barvni film. Nova Gorica SOCA «Junaki Port Apaša», ameriški barvni film - ob 18.15 in 20.15. SVOBODA (Sempeter) «Smrt v rdečem jaguarju», zapadnonemški barvni film - ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Grški biseri», grški film - ob 20.30. RENGE «Tabu», II. del, italijanski barvni film - ob 20.30. PRVACINA «Zvečer naslednjega dne», ameriški barvni film - ob 20.30. SEMPAS «Ni svetja za agenta OSS 117», francosko-italijanski film v barvah - ob 20.30. KANAL «Razbojnik», japonski barvni film - ob 20.30.

DEZURNI LEKARNI V GORICI

V Gorici je danes ves dan in po noči dežurna lekarna CRISTOFOLLETTI, Travnik, tel. 2972. V TRZICU V Tržiču je danes ves dan in po noči dežurna lekarna OLIVETTI, Ul. 1. maja 94, tel. 73328. DEZURNI CVETLICARNA Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna BANDELEJ JOZEF, Travnik, tel. 5447.

V PRIREDBI DRUŠTVA «OTON ŽUPANČIČ»

V Štandrežu bo v jeseni šahovski tečaj za začetnike

Tečaj bo vodil goriški šahist Boris Ipavec. Odbor društva vabi k vpisu fante in dekleta

Očividno se prosvetno-družabnemu življenju v Štandrežu obetajo boljši časi. Od nedavnega občnega zbora prosvetnega društva «Oton Župančič» je novi odbor društva načel vrsto iniciativ. Poleg uspešnega delovanja moškega pevskega zbora so pred kratkim ustanovili dramsko družino, o kateri smo v našem listu že poročali. Pred nekaj dnevi so na seji društvenega odbora sklenili razširiti svoje delovanje tudi na šahovski področje. Takoj po počitnicah bodo imeli v društvenih prostorih šahovski tečaj za začetnike, ki bo trajal približno mesec dni. Učil bo znani goriški slovenski šahist Boris Ipavec. Odbor obvešča vse ljubitelje te priljubljene in vzgojne igre, da se vpiše v tečaj vsi vsak večer v društvenih prostorih.

Dr. Giuliano Malacra novi predsednik goriskega sodišča

V Gorici imamo novega predsednika okrožnega sodišča. To je dr. Giuliano Malacra, ki je doslej služboval v Trstu, vendar je zelo znan tudi na Gorškem, saj je bil, pred odhodom v Trst, dvajset let pretor v Tržiču. V pokoj je stopil dosedajni predsednik goriskega sodišča dr. Storto. dr. Malacra ima 56 let.

Nov urnik jestvinarjev

Goriška Zveza trgovcev javlja, da je stopil v veljavo nov urnik za trgovine z jestvinami. Te trgovine so odslej odprte od 8. do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Delovanje Rdečega križa

Goriški odbor Rdečega križa se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali

ZADNJA DVA DNEVA NA ŠPORTNEM IGRISČU V ULICI FLAVIA VELIČASTEN USPEH

NAJBOLJ PRIČAKOVANA PREDSTAVA LETA

Predstava vsak večer ob 21.15; v soboto in v nedeljo ob 16. uri in ob 21.15. Ogled živali od 10. do 19. ure.

Sestava občinskih svetov v Benški Sloveniji

Na nedavnih upravnih volitvah so se glasove prebivalcev Benške Slovenije potovalce običajne politične stranke. Evo imena novih svetovalcev.

Jutri in jutrišnjem bodo boljanski fantje in dekleta priredili tradicionalno šagro, na kateri se bodo otroci pomerili v ex tempore slikanju, po vasi bo povorka mladine v narodnih nošah, igrala bo godba iz Breza, nastopila bo folklorna skupina, zvečer pa bo s pes. Ples pa bo tudi v ponedeljek zvečer po 21. uri. Na sliki boljanski fantje in dekleta, ki so priredili šagro lani

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Trampus je razstavljal v antikvariatu Barisi

S trindvajsetimi podobami se je predčavila v galeriji Barisi Luciana Trampus. Ceravno je to bila prva osebna razstava te Tržičanke, videti slika izdaja, da slikarka ni na početku njenega stvarjanja. Spretna uporaba nenavadnega slikarskega gradiva motno svilnatega bleska, ki ni so oline barve, temveč verjetno voščenega izvora, njih obzornost podobno nanašanje na platno, kjer le deloma izstopajo po teze čopiča, vse to prica, da se Trampusova že dolgo ukvarja s tvorstvom slikanjem. Pet slik s čistejšo abstraktnostjo zasnuje pa nosi primerno naziv »Kompozicije«. Vmesno mesto zauzema podoba »Onira«, »Ekaplozija«, »šum«, »Počitek in »Osamelost«. Sicer pa je glavni poudarek, ki ga Trampusova vnaša v te slike, le v čudoviti razporejenosti formalnih elementov, povezanih v skladnost pridruženih barv prefinjenih odtenkov topline, s katero išče razkošnost vitosa ter sproščeno uporabljene izrazne načine.

MILKO BAMBIC

Rafael Perhauc: Delež Slovencev pri uporih mornarjev v Boki Kotorski leta 1918

Na sojenje rednemu vojaškemu sodišču. Bil je v skupini zadnjih 31 oboževanih, ki so bili zaprti do razpada Avstrije (ib. str. 9) — Pahor je umrl v Trstu 1. 1968. (V času upora je bil Pahor zaroben s Palmiro Sakic, ki je tedaj živel v Kotoru, kjer je njeni oči imel buffet. Zarodenka, sedanja vdova Pahor, ki živi v Trstu, je pošiljala zarobencu v zapor približno. Neznani sointerniraneec je bil zarobit kruh in sir, pripravil slico Pahorja, ki so jo danes objavljamo. Na sliki se vidi, da je papir na nekaterih mestih prepričan, saj je to bil naveden papir, ki je služil za zavijanje hrane.) Tudi Giacomo Longo, Tržačan, kurjač na bolniški ladji Africa, ki je bila v času upora v Boki Kotorski, je bil kot upornik interniran in oboževan, da je 3. januarja 1918 pisal svoji zarobenki Carli v Trst pismo, v katerem pravi, da se bo »okrot drugič koncilio« in naj »svi rdeča« (evviva la rossa, tu sai già cosa intendo dire).

(Nadaljevanje sledi)

Slika Angela Pahorja, ki jo je napravil neznan sointerniraneec v zaporu 24. februarja 1918

NA UNIVERZI V ILLINOISU V ZDA

Kirurški posegi kjer ne teče kri

Medicinci se vadijo s pomočjo elektronskih možganov. Njihova zgrešena prognoza ne spravi človeka čna oni svetu

Nihče ne dvomi, da je zdravstvo napravo velikanske korake, pa čeprav je še vedno daleč od tega, kar bi si človek od njega želel. Kljub tolikšnemu napredku pa še vedno velja sicer zlobna, vendar še vedno veljavna sentenca, da je operacija uspešna, pacient pa je umrl. Hkrati pa je res, da je tega vedno manj in to prvenstveno na račun vedno temeljitejšega znanja in novih pripomočkov, ki jih imajo zdravniki na razpolago. Tam, kjer se je nekdo ubil za tuje življenje, on zdravnik z enim ali kvečemu dvema asistentoma, je danes cela ekipa visokih strokovnjakov, ki delajo teamsko, pa čeprav se vedno pod vodstvom prvega kirurga. Toda preden je neki kirurg postal prvi kirurg, mora skozi dolgo šolo in prakso in kdo bi mu zameril, če mu med tolikimi uspehi enkrat tudi spodišči? Posebno velja to v prvih dneh. dincinec bolj sproščeno letava svoje »prvega primera«, svojega »pacienta« najrazličnejših specialnosti medicine. Dekan fakultete za medicino je v zvezi s tem rekel takole: »Pravi in neposredni stik s pacientom je bila vedno temeljna točka za pripravo slehernega medicina. Žal pa je to ne- le tvegano, pač pa hkrati tudi čisto nezvedljivo. S programom tako imenovane simulacije pa more študent medicine izraziti svoje mnenje, more napovedovati zdravilje oziroma kot pravimo prognozirati brez nevarnosti, da bi s tem škodoval pacientu. Če pa pride do »kirurškega posega«, ni nevarnosti celo, da bi »pacientu« med operacijo odpovedalo srce, da bi izkerval pod nožem ali podobno. V najslabšem primeru tudi bodi študent oziroma asistent ali profesorja slabo oceno in bo začel z resničnim zdravljenjem kako leto pozneje. Vsekakor je gotovo, da napučna diagnoza in zgrešena prognoza ne bo imela smrtnih posledic. Vse, kar bi napak ukrenil ne prevleče več in pripravljen medicincec, se bo popopravi s tem, da bo asistent pritisnil na gumb in »pacientu«, to se pravi ustreznim pripravljeno elektronski možgani, se bo vrnil v prejšnje stanje.»

Značilnosti te metodologije so povsem nove, rezultati pa so očitni. Rezultat je v vsaki primeru pozitiven, včasih negativen, vedno pa koristen medicincu, da kontroliira svoje znanje, pa tudi v primeru, ko ne gre za njegovo dokončno oceno.

Predolgo bi bilo opisovati napredke te metode. (Nadaljevanje na 8. strani)

Zakaj je Cerško postalo partizanska prestolnica

Ne le ustanove in poveljstva slovenske narodnoosvobodilne vojske pač pa tudi mednarodne ustanove so naše mesta v Cerknem

II. «Vedeli smo že naprej, in to boste vi najživeje občutili, da se bo pri otvoritvi šol pojavile mnoge težave, ki bi se v normalnih časih zdele nepremagljive, a nas ne smejo ovirati. Nimamo slovenskih učnih knjig niti učil niti šolskih potrebščin itd. Na vas je, da z dobro voljo in ob sodelovanju vaščanov premagate te težave. Posebno težko bi bilo poučevanje v I. in 2. razredu, ker ni abecednikov, zato se na splošno odvijajo pouk le za mladino od 3. šolskega leta dalje. Abecednik pa so že v tisku, zato bomo v doglednem času lahko »ovrtili« pouk tudi v prvih višjih razredih pa je po naših vaseh še polno mladinskih knjig, ki jih boste lahko uporabljali. Strogo nas se pazi, da se v naše šole ne bodo vtihtajale knjige in čtivo, ki bi bilo nasprotje našim načelom. V najkrajšem času bo začel izhajati tudi mladinski list, ki bo postopoma prinašal učno gradivo in bo kot učni pripomoček uspešno služil učencem in učiteljstvu. V ostalem pa si morate za sedaj sami pomagati z iznajdljivostjo. Poglejmo, je, da se bo po naših šolah čisto slovenska beseda, učni uspehi bodo govorili, kot so bili tedaj, ko so tuji učitelji v tujem, nerazumljivem jeziku hoteli raznaraditi naše otroke. Glavno snov črpanje iz velikega junaškega gibanja slovenskega naroda za osvoboditev iz pod tujega jarma. Borbeni duh naj preveva vse, kar boste deci podajali.» Naj navedemo še nekaj odstavkov iz tedanjega učnega načrta: 1) Snov za politično uvel. Kako smo osvobodili velik del slovenske zemlje. Osvobodilna fronta slovenskega naroda. Naloga vsakega Slovencev v boju za popolno osvoboditev. Življenje v bodoči Sloveniji in veliki svobodni Jugoslaviji. 2) Slovensčina: Rujte, trajte, pulite vse, kar je v našem jeziku tujeja, nepristnega, zmalčnega. Jezik je naša največja svetinja. 3) Pečje: Partizanske pesni. Poje naj se veliko, ne samo v šoli, temveč tudi izven nje. Iztržbi naj se takoj vsaka sled fašističnih himen, ki so jih očišči morali prepeljati in lahko jih vseh italijanskih povelj, ki so se na žalost glasile tudi iz ust naše mladine... Število šol se je postopoma večalo. Pred zadnje ofenzivo aprila 1945 je delovalo na širšem Cerkljanskem 25 šol, kjer je poučevalo 27 učnih moči in to 10 kvalificiranih ter 17 pomožnih učiteljev. Šole je obiskovalo skupno 830 učencev. V dobrem letu (od 17. oktobra 1943 do zadnje okupatorjeve ofenzive aprila 1945) je samo šolska mladina pridelala 31 proslav in mladino. Poleg šolske mladine so v Cerknem in okolici prirejale svoje igralske skupine in divizij ter tenenske politične organizacije, predvsem ZMS (Zveza mladine Slovenije) in APZ (Antifašistična fronta žena). Kolikšna je bila kulturna žedna prebivalstva, nam pove dejstvo, da je bila prav vsaka prireditev izredno obiskana. Vsa proročja so bile sprejete in obiskane predstave igralske skupine IX. korpusa. To svoje priljubljenosti gledalci so ljudje pogrešali še mnogo let po vojni. Cerško je tedaj premošlo le eno dvorano, to je v stavi narodnega doma, ki je bila zgrajena še pod staro Avstrijo. Za nastale kulturne potrebe pa je bila odlično primerna. Zato je partizansko podjetje »Novgrad« januarja 1945 začelo obnavljati dvorano, ki so jo Italijani pred vojno zgradili v sklopu vojašnice, nato pa so jo Nemci leta 1944 požgali. V treh tednih je bilo opravljeno veliko delo. O tem delovnem podvigu je v krajevni kroniki zapisano naslednje: «...Ves material so dali domačini. Delavci so bili predvsem iz partizanskega podjetja »Novgrad«. Pri gradnji so sodelovali tudi Kroparji, ki so bili v partizanih. Naredili so žeblice (iz žice) in okrase (kovano okovje) iz materiala, ki so ga našli med ruševinami požganih hiš. Dvorana je bila pokrita z lesom, lesen je bil tudi strop. Vse stene so bile prekrits s padali in slikami partizanskih slikarjev, oder je bil okrašen s padalsko svilo raznih barv. Velik je bil 6 krat 8 metrov. Pred odrom je bil ograjen prostor za godbo. Oder je bil toliko visok, da so se kulise lahko dvigale s skriplci. Pod je bil lesen, zadaj dvignjen (spontično)». Dvorana je bila visoka pet metrov, nad odrom je bila streha dvignjena... Sprejela je lahko okoli 2000 ljudi. Poleg delavcev NOVGRADA so pri gradnji zelo pomagali Cerkljanci... Delovni pogoji so bili izredno težki. Mnogokrat je padla temperatura na minus 18 stopinj Celzija, hrana pa je bila tedaj že zelo slaba, ker je bil kraj skoraj popolnoma izprazen. Delavci so dobili tudi pončo... Dvorana je dobila tudi kino aparat. Otvorjena je bila s kino predstavo (angliskim dokumentarnim vojnimi filmom), nato je tri večere zaporedoma nastopila igralska skupina IX. korpusa, ki je med drugim predvajala tudi Pinzgarjevo »Razvaline življenja«. Otvorilo se prisostvovala angleška, ruska in ameriška vojaška mislija ter mnogi naši voditelji... V dvorani je bila malum nato važna mladinska konferenca za Primorje, mladinska konferenca za Gorenjsko ter pokrajinska konferenca APZ. Ob vsaki prireditvi je bila dvorana nabito polna... V Cerknem se je rodil tudi partizanski šport. Vsem, ki so ga doživeli, je ostalo živo v spominu smučarsko tekmovalstvo, ki ga je organiziral Tudi Pinzgar. K odličnemu razpoloženju so prispevala še zavestna letala, ki so prav na ta dan obiskala Cerško in odvrigla množico pisanih padal z dragocenimi tovari. Cerško je bilo med vojno tudi važno partizansko prometno križišče ter začasno zatočišče mnogih ujetnikov in internirancev, ki jim je uspelo zbežati iz okupatorjevih taborišč. Med njimi je bilo mnogo tujcev, Francozov, Angležev, Američanov, Rusov, Poljakov, Čehov, Slovkov, Italijanov in celo nekaj Indijcev. Nekatero ustanovo, ki so imele svoj sedež v Cerknem, so bile celo mednarodnega pomena. To sta bili n. pr. meteorološka in radioodbojna postaja, ki sta služili za vezniško letalstvo. Ze iz teh skromnih podatkov je razvidno, zakaj je Cerško med vojno zaslužilo častni naziv partizanske prestolnice. Prav zato je bilo pogostokrat žrtve sovražnikovih vdorov, ki so povzročili veliko škode in trpljenja. S kazenskimi poizgi donacij so začeli že Italijani. Nemci pa so v letu 1944 samo v eni odločni akciji proti NOV požgali sedem vasi in odgnali 600 glav živine. Cerško samo je bilo trikrat bombardirano, 80 stavb je bilo porušeno oziroma požganih. Najhuje trpljenje je povzročila zadnja okupatorjeva ofenziva aprila 1945. Spomenika, ki je bila poslana za vezniški razneživni komisiji, pravi: »Cerško samo z okolinskimi vasemi je za dosego najvišjega cilja primorskega ljudstva dalo narodnoosvobodilni vojski 999 borecev in doprineslo v teku borbe naslednje žrtve: 270 padlih borecev 177 ustreljenih civilistov 31 umrlih v taboriščih 87 pograbanjih v ječah je trpelo 242 ljudi 154 moških, žensk in otrok je bilo mučenih 28 moških in žensk je bilo konfiriranih 148 moških in žensk je bilo interniranih 488 mož in fantov je bilo prisilno mobiliziranih. V cerkljanskem okraju je sovražnik s svojimi vpadi požgal in porušil: 35 hiš in 459 gospodarskih poslopij Oropal: 832 glav goveje živine 471 glav drobnice 594 prašičev Uničil: 2906 sadnih dreves Odpeljal in uničil: 213 volov 56 mlatilnic 31 plugov in številno drugo orodje. Vojna škoda presega v predvojni vrednosti 100.000.000 lir.»

OVEN (od 21. do 20.4.) Upostevajte predvsem želje svojih predstojnikov. Dosegli boste vse svoje cilje, vendar samo postopoma. BIK (od 21.4. do 20.5.) Prišla bo od izraza različnost pogledov med vami in sodelavci. Ne kaže pretirane občutljivosti. DVOJKRA (od 21.5. do 22.6.) Primorani boste spremenili nekaj programa. V neki čustveni zadevi ne računajte na nagel uspeh. RAK (od 22.6. do 22.7.) Danes se boste morali pogajati z izredno nevarnimi nasprotniki. Oseba, ki je ljubite, ne bo pokazala razumevanja.

HOROSKOP

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zagotovljen vam je uspeh v poslovanju, zahvaljujoč vaši sposobnosti. Srečne ure z ljubljeno osebo. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odlično se boste znašli tudi v najtežjem položaju. Vaše želje se bodo v kratkem izpolnile. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Otrsite se poabljivosti, ker vam ta škoduje. Ne računajte na srečo, da bi dosegli cilje. SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dobra zamisel vam bo omogočila izpolnitev nekega načrta. Popolna harmonija v družinskem krogu. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nastopila je doba ugodnih priložnosti za vse trgovce. Zabaven večer s prijatelji. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vse važne probleme skušajte rešiti že jutraj. Ne bodite preveč strogi z drago osebo. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Da bi zagotovili boljši uspeh svoji ustanovi, se skušajte opreiti na že postavljene temelje. Nerazumevanje v družini. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dobri poslovni uspehi so odvisni izključno od vaše dolednosti. Prebili boste prijeten večer v krogu svoje družine.

SOBOTA, 4. JULIJA 1970

Table with lottery results for TRST A, TRST B, KOPER, and NATIONALNI PROGRAM. It lists winning numbers and prize amounts for various lottery draws.

Table with TV and radio schedules for SLOVENIJA and ITAL. TELEVIZIJA. It lists program titles, times, and channels.

PO SLEDOVIH PARTIZANSKE ŠOLE V BENEŠKI SLOVENIJI

IVO MARINČIČ

OB 25-LETNICI ZMAGE

Da bi mladi nadaljevali delo...

Pesem novega življenja

Našim padlim od Milj do Trbiža

NOVEMBER 1969. — Ljubljanski prijatelji so me povabili, naj bi z njimi šla v Beneško Slovenijo. Že mesec dni je minilo, odkar me je Bogdana srečala na hodniku...

Je bila že po kratkem času spet odvzeta. Tudi tu smo si namreč sami ustvarili svojo šolo, prav tako kot na Goriškem in Tržaškem, pa čeprav nekateri od tistih, ki obnovev te šole proslavljajo, tega ne vede ali nečejo vedeti.

Tako se po semestralskih počitnicah kaj kmalu spominam na Bogdana. Nekaj časa jo imam samo v mislih, saj sama točno ne vem, kaj bi pravzaprav rada. Naj napišem pregled partizanskega šolstva na Beneškem? Ali naj to nalogo prepustim tistim, ki se z zgodovino ukvarjajo manj dilentsko kot jaz? Mogoče bo to res boljše.

V aprilu se z Bogdano že čisto konkretno pogovarjamo o tem, kdaj bi lahko prišla k njim na obisk. A kaj, ko ima enkrat ona seminarško nalogo in pozabi, da bi se morala z mano o tem pogovoriti, drugič se pa pogovorijo, a jo jaz pozabim vprašati, ker me skrbi, kaj vaje nas ednjo uro...

pravi, ejaz sem tam hodila pred petindvajsetimi leti, saj nisem bila dolgo, kaka dva meseca, a nekaj spominov mi je le ostalo.

In pred sabo že vidim mlado dekle, še nekaj let mlajše, kot sem jaz zdaj, kako nekega dne vzame nahrbtnik na rame in odrine v Benečijo, da bi učilo slovensčine otroke, ki niso nikoli imeli slovenske šole.

«Bila sem v operativni,» mi pravi, «ko so me nekega dne poklicali v pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Slovensko Primorje — bila sta tam France Beuk in Franc Kimovec — žiga — in mi povedali, da bom odšla v Beneško Slovenijo. Kaj bom pa tam? sem si mislila. Nič več v operativno, šla boš čisto enostavno učiti!»

Tako sem 12. marca 1945 prišla v Benečijo. Bilo nas je več, a večina je že prej učila na Vipavskem, na Krasu ali kje drugje. Vse, kar smo takrat znale o Beneški Sloveniji, je bilo to, da je tu politični položaj v primeri z ostalo Primorsko precej težak. Nekateri so prišli že dan prej in so tistega dne, ko smo me prišle, se odšle v kraje, kjer naj bi poučevala. V Lombaju smo imele najprej nekaj sestankov, kjer so nas razmestili in nam približno povedali, kje bomo stanovale. Jaz...

pač bilo. Na velikonočno jutro nama je gospodinja prinesla dve reznici blagoslovljenega sladkega kruha, a medve sva si bolj želeli hlebec črnega ali pa polente.

Razmere torej le niso bile rožnate in kar sram me je, če pomislim, kako smo včasih siti in vse prej kot žejni pokadili na cesti zadnjo dobro cigareto in se potem spravili na bližnji senik samo zato, da bi lahko rekli, da smo enkrat spali na seniku.

Pripovedovanje se nadaljuje. «Stopili sva torej najprej do duhovnika. Prijazen starejši možak nama je pomnil tobaka in zagnal in izrazil svoje zadovoljstvo, da se je začelo življenje v zgornji otrok. Prva stvar, ki me je pri njem prevzela, je bilo to, da je zelo lepo govoril slovensko. Mi smo takrat namreč govorili kar v narečju, ta pa primorsko, drugi pa štajersko in tako naprej. On je pa govoril izredno čisto slovensko, poznal se mu je sicer beneški naglas, a besedišče je bilo čisto in izbrano. Svetoval nama je — bilo je ravno v začetku tedna — naj z začetkom šole počakava do naslednjega tedna, da bo on lahko v nedeljo oznanil, da se bo šola pričela in napovedal šolsko mašo v ponedeljek. To se je tudi zgodilo. Bali sva se, da...

Na treh straneh ležejo števerjanski polja v dolino, kakor da bi se hotela zliti v eno z Brdi na oni strani in pokopati pod svojo težo tisti nestvor moderne državniške modrosti, ki mu pravijo državna meja. Kje neki je meja? Kaj je, ki loči ljudi, drevoja in polje na leji od onih, ki so na drugi strani? Ko aprila cvetelo češnje in mandeljni vse okrog Steverjana, se to cvetoče jezero zliva v eno samo, nerazdružno celoto, ki se izgublja na obzorju onstran Vipolže in mimo Kojškega proti severu. Enaki ljudje žive tu in tam in ista slovenska pesem jih v večernih urah mimo vseh straž in finančarjev povezuje v eno samo, nerazdružno, v tisočletju utrjeno celoto.

«In vendar,» je zaključil z razpredanjem svojih misli Lojze, «medja je tu, treba je računati z njo, kakor z nečim kar obstaja, treba je računati z njo kakor s trmom, ki se ti zapliči v boso nogo, kadar si se najmanj nadejaš.»

ni so namerili svoje puške preko njenega roba.

Lojze in poveljniki sta se prihujala k tlom za majhnim zelenim obronkom. Pod njimi so okovani škornji vedno bolj različno tolkli ob kamenje, med zelenjem je tu in tam zablestela v soncu nemška čelada.

Oni za zakonom so čakali. Ročka je počvala na petelinu, oči so se upirale v globačo pod njimi in potem v poveljnika ter čakale njegovega znamenja. Lojze se je prižemal k tlom in tiščal pod seboj staro italijansko karabinko. Bilo je prvic, da se je znašel v neki partizanski akciji in pri sruču mu je bilo nekam čudno. Ni mogel reči, da je bil to strah, ker Lojze ni bil strašljiv. Vendar so se njegovi občutki naglo menjavali in od napetega pričakovanja mu je nabjalo v glavi. Spodaj so se pripogibale veje, pokala je suhljad in se ti zapliči v boso nogo, kadar si se najmanj nadejaš.

S sosedom žvanutom sta sedela za kamnito mizo pred hišo. Sonce se je nagibalo že precej globoko.

Dokler so bili v Gorici samo fašisti, so imeli kar mir pred njimi. Ti se namreč niso upali iz mesta, zlasti ne proti Brdom, kjer je skoraj neomejeno vladala rdeča zvezda. Odkar pa so ti odšli in so prevzeli njihovo mesto Nemci, pa je večkrat prišlo do borbe tu in tam.

«Danes smo mi na vrsti,» je sam pri sebi ugotavljal Lojze. Čudno se mu je zdelo le, da jih je danes toliko. Po dolgem oprezovanju je presodil, da jih mora biti od 40 do 50. «Morda je kdo izmed vohunov videl kurirja, ko je prihajal po klanec in to javil nemški komand?» je bežna misel prešinila Lojzove možgane. Vendar, če je še toliko vrtač po njih, ni mogel odkriti nikogar, ki bi vedel za nočni obisk, da bi jih lahko izdal.

«Pali!» je tedaj kratko ukazal poveljnik. Dve brzostrelki in tri puške so začele bruhati v grapo smrt. Komaj nekaj desetmin metrov niže je nastal krik in topot. Nekdo je bolesto krknul, odmevala je nemška kletvica. Potem je zopet nastala tišina. Toda čez nekaj minut je zaregljala strojica in njeni metki so se odbijali od improviziranega kamnitega zaklana. Na levi in desni se je tetu regljanju strojnice pridružil cel zbor brzostrelk in pušk.

Braniči na obronku so počakali, in ko je nastal kratek premor, so zopet poslali svoj odgovor v grapo. Spodaj sta dva od napadalcev bolesto zavpila in zopet so odmevale nemške kletvice. Nato je bilo dalj časa zopet vse ticho. «Ali gredo po pomoč, ali pa nas hooejo obkrožiti,» je šepnil poveljnik Lojzetu na uho in oba sta ostro prisluhnila. Čez malo časa se je bolj na levo sprožil kamen. Poveljnik je pokazal partizanu, ki je imel brzostrelko, v tisto smer: «Pali!»

Grmovje na vsti strani je oživel. Nekdo se je vzravnil med vejami, zakrilil z rokami, telebnil vznav ter se prekotlali dva ali trikrat po bregu navzdol. Slišati je bilo rezka nemška povelja.

«Pali, na juril!» je vzpodbujal poveljnik svoje borce in tudi sam streljal, da je kar želelo od puških cevij. Nad glavami je sliškihni cveli. Nad glavami je sliškihni cveli. Nad glavami je sliškihni cveli.

Koliko časa je trajal boj Lojze ni mogel točno izračunati. Streljal je tudi še potem, ko so napadalci obrnili hrbet in jo cvrtili nazaj proti Podgorji in Pevm. Pozneje je izvedel, da so odnesli s seboj 5 mrtvih in celo vrsto ranjenh. Padel je tudi eden od branilcev in eden je bil lažje ranjen. Toda sovražnik je bil na begu in dokumenti so bili rešeni.

Ker so bili prepričani, da se bodo sovražniki skušali maščevati in se bodo vrnili s podvojenjo silo, so se branilci že v prvem mraku odpravili višje v Brda. Lojze je vzel s seboj vso družino in tudi živino so odpeljali. Naslednji dan je gledal s Cerevega, kako so mu Nemci v enem moglem jezi zazgali njegov dom.

Pa je prišla pomlad 1945. Z drugimi borci je tudi Lojze stopl na plan. Šel je z njimi do Gorice, potem pa se je vrnil in si ogledal požgano domačijo. «Do bro so jo uničili,» je ugotovil s ticho boleštno in kmalu izračunal, da bo treba novo stredo, novo travmovo in še kar je treba drugega lesa za okna in vrata. Vsa družina je pljunila v roke in z pomočjo sosedov so se lotili obnove z navdušenjem in smeno ljudi, ki se zavedačo, da se je z zmago začela nova, njihova doba, ko ne bodo delali za druge, ampak sami zase.

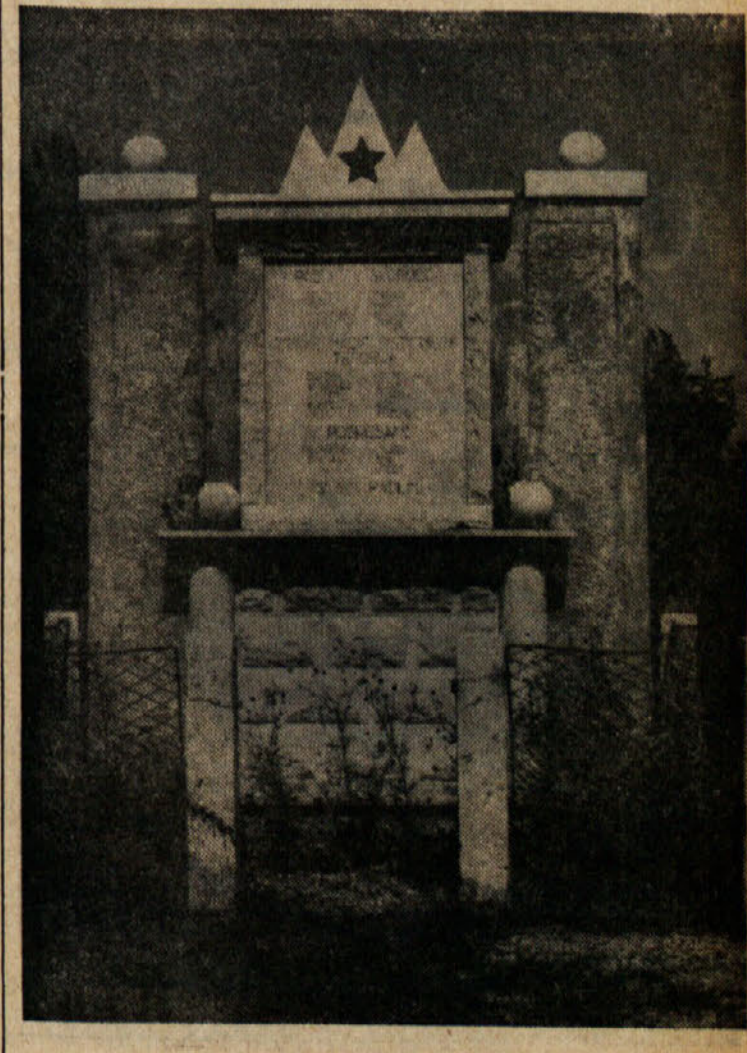
Ze dolgo let gleda med zelenjem rdeča stizna obnovljenega doma. Res, ni se izpolnilo vse tisto, kar smo si želeli in kar smo pričakovali. Brici so prisluli nli novemu življenju na drugi strani meje in polagoma se je nova meja, ki je bila prva leta hermetično zaprta, toliko odprla, da je sok tega novega življenja dosegel tudi domačije Lojzeta in njegovih sosedov. Poslušajo v trenutkih oddiha njegove utripe in kot sejalec, ki je vrgel svoje seme v globoke brazde, pričakujejo in upajo, da bo iz njih tuda zanje končno pognal sad njihovega truda; zanje in za njihove potomce.

Spomenik v Zgoniku

Spomenik v Saležu

Spomenik v Praprotnu

Potem je mama prehlajena in ni varno, da bi hodila k njej, potem pa mama ozdravi in sprašuje, kdaj bom prišla, a kaj, ko so ravno prvomajske počitnice in se jez potepam po Trstu. Končno se le zmeniva za uriko klepetca in brskanja po starih spominih.

ZIMA 1969/70. — Iz časopisov in pogovorov slišim, da proslavljamo petindvajsetnico obnovev slovenske šole. Tu pa tam nanesse pogovor na partizansko šolstvo, na tisto šolstvo, ki smo si ga dejansko sami ustvarili in ki je tudi podlaga našega sedanjega šolstva. Govori se tudi o pravicah beneških Slovencev do šolstva v domačem, slovenskem jeziku. In ob pogovorih se mi vse bolj jasno oblikuje misel, da mi se bilo treba prav v tem letu, ko obletnica sledi obletnici, jubilej jubileju, proslava proslavi, ko se svetli spomin izpred petindvajsetih let mešajo s tistimi temnimi izpred petdesetih let, ko so plameni uničenja objeli Narodni dom, in tistimi, prav tako temnimi, izpred štiridesetih let, ko so na bazovški gmajni padli strelhi v tem letu, ko človek ne ve, ali je res čas za proslavljanje ali pa čas, ko bi se moral vsakdo zgroziti nad svetom, ki ga obkrožajo, da bi se bilo treba, pravim, prav letos spomniti tudi dejstva, da je beneški Slovenec nekdo, ki ima svojo šolo, pa čeprav mu...

sem bila poslana v Kras, blizu je bila v Drevo poslana Karmen Zorč, zdaj Babičeva, Darinka in ostala v Lombaju in tako naprej. Povedali so nam, naj se v šoli omejimo izključno na pouk slovenskega jezika, ker gre tu predvsem in samo za šolo, ne pa za kakršnekoli politični aktivizem. V vasi naj stopimo tudi v stik z duhovnikom.

Tako mi pripoveduje svoje spomine. In pove mi še, da je bila takrat šolski nadzornik za Benečijo Danica Kogojeva, ki je zdaj nekeje na Koprskem, da pa je prihajal gor tudi pokrajinski nadzornik Henrik Zdešar, ki je bil sicer na Cerkljanskem, da bom Karmen lahko našla v Trstu in da mora ona tudi marsikaj vedeti, saj je tudi brskala v Šolskem muzeju med dokumenti. Vsekar je pa moram enkrat obiskati Vlasto, ki je zdaj v Kozarčah pri Tolminu, doma, in ki rada še zdaj večkrat skoči čez hrbe na Beneško, tako so se ji priljubili tisti ljudje. Ona je bila v Benečiji že veliko prej in je tam preživela več časa. Pa še Ziva Kraigerjeva, ki je bila takrat na okrožnem komiteju SKOJ, bi mi znala marsikaj povedati, saj je imela precej stikov z ljudmi. Tako se opozorila za nadaljnje raziskave mešajo z osebnimi spomini na tiste čase.

«Učiteljice so navadno stanovale pri kmethi,» nadaljuje, «medve s Karmen sva pa spali v gostilni, v isti sobi kot pred časom italijanske učiteljice. Gostilničarji so bili preprosti ljudje, s politiko se sploh niso ukvarjali, a bili so veseli, da so prišle učiteljice in da se bodo otroci učili slovensčine. Le nekoliko čudno so gledali, ker sva bili v hladni, brez kovečkov, kar je bilo za učiteljice po njihovih pojnih nekoliko nenavadno. Kljub temu pa so pripravili ude kot za učiteljice. Nam se je zdelo nenavadno že to, da sva spali na rjuhah. Le s prehrano ni bilo vse v najlepšem redu. Položaj partizanskih učiteljev je bil pač tak, da nismo bili ne vojaki ne civilisti. Tako sva se hranili včasih v štabu, včasih sva si kaj skuhalih sami, kakor je...

otrok ne bo, saj je bila ozopovska propaganda precej močna. A cerkve je bila nabita s starši in otroki. Župnik je prosil otroke, naj hodijo v šolo, zaenkrat vsi razredni skupaj.

Šola je bila odprta, se kredo sem našla. Tu je zdaj veljalo načelo: Znanji se, kakor veš in znaš. Udeležba je bila precejšnija, ko sem spraševala, kdo manjka, sem ugotovila, da jih več manjka med starejšimi kot med mlajšimi. Verjetno so malčki z veseljem prišli v šolo, starejšim pa je bolj ustrazalo potepanje po vasi, pa čeprav so jih starši naglali v šolo. Razdelila sem jih v dve skupini, prve tri razrede nekako skupaj, ostale pa tudi v svojo skupino. Otroci so bili različno opremljeni za šolo. Eni so prišli brez ničesar, drugi so prinesli s seboj zvezke in svinčnike, tretji italijanske šolske knjige, mnogi pa tudi slovenske, ne sicer take za šolo, ampak enostavno knjige, ko so jih dotolili doma.

Najprej smo začeli pisati na tablo. Potem pa so se nekateri spomnili, da bi lahko pisali v zvezke. «Dobro,» sem rekla, «vzemite svinčnike!» Odziva ni bilo. Poskusila sem v italijanščini: «Prendete le matite!» Nič. Potem sem vzela v roko svinčnik in jih vprašala, kako mu pravijo.

«Lapiš,» je sledil odgovor, ki se mi je, vem zakaj, tako vtisnil v spomin.

Tako sem spoznala, da otroci italijanščine sploh ne znajo, da pa jim dela težave tudi ta ali ona beseda iz knjižne slovensčine. Vendar sem se z njimi, kot tudi z ljudmi po vasi, v slovensčini kar dobro razumela. Poskusila sem tudi z narečjem, kolikor sem se ga utegnila pričuti, a kaj, ko so se mi smejali. Opazila sem tudi, da je veliko malih otrok znalo pisati po beneško, kot so jih pač doma naučili. Nekega dne sem jim dala prosti spis o pomladi, poslala sem jih ven, da bi pisali kar na prostem. Ko sem potem izdelke pregledovala, sem...

ZIVA GRUDEN

(Nadaljevanje na naslednji strani)

JUBILEJNI DODATEK 25

Predstavimo se hitro in brez formalnosti, saj se pravzaprav že poznamo. «Končno mi je le dano,» si mislim, ko vidim pred seboj Nado Valentincič — Hermanova, prvo partizansko učiteljico v Beneški Sloveniji, s katero se bom lahko pogovorila.

Sedemo in pogovor steče, kot bi se poznale od vekomaj. Ko sem odhajala od doma, sem bila nekoliko v zadregi, saj mi ni bilo točno jasno, o čem naj bi spraševala. Res nepotrebnega zadrega, saj sem takoj videla, da mi ne bo treba spraševati.

«Vi tudi lažite po Benečiji,» mi...

NA KOLESARSKI DIRKI «TOUR DE FRANCE»

LINARES NA KRONOMETER HITREJŠI OD MERCKXA

V prvi poletapi je Merckx sam privozil na cilj v Forestu

Belgijski Eddy Merckx je po sedmi etapi še bolj utrdil svoje vodstvo na skupni lestvici. Ni le pustil za seboj svojih nevarnejših tekmecev...

NA KOLESARSKI DIRKI PO JUGOSLAVIJI

Jugoslovan J. Valenčič prevzel vodstvo na lestvici

Včeraj sta bili na sporedu dve etapi - V ožnji na kronometer pravo zmagovalje jugoslovanskih kolesarjev...

LJUBLJANA, 3. — Danes jutraj je bila na sporedu 8. etapa mednarodne kolesarske dirke po Jugoslaviji...

- 4. Bilčič 33'34"
5. Picelj 33'53"
6. Wozniak 34'01"
7. Hava 34'06"
8. Kuiper 34'17"
9. Kuvajla 34'21"
Labus 34'21"
11. Patek 34'24"

40 kilometrov pred ciljem je zbežal Jože Valenčič, član jugoslovanske reprezentacije, ki je vozil 30 km čisto sam. Ni pa mu uspelo, da bi prispel na cilj sam...

Popolne pa so prevozili 9. etapo: 37 km od Ljubljane do Kranja posamezno na kronometer. Na koncu etape je prišlo do korenite spremembe splošne lestvice.

- 1. J. Valenčič, ki je prevozil 37 km dolgo progo v času 33'05"
2. R. Cubrič 33'15"
3. Hvasti 33'27"

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

obvešča, da je v Gilinčevi vsa ko nedeljo plezalni tečaj, ki ga vodijo učitelji AO dr. Mario Gec Tečaj se bo pot od praktični del (osnove plezanja v tiñni eti) in teoretični del (diskusije, predavanja, projekcije filmov, diapozitivov in ogled knjig) Upeštevajoč zanimanje udeležencev bo trajal tečaj primerno število nedelj (oz. praznikov) Zbiratišče tečajnikov vsako nedeljo v Gilinčevi pri koči Premuda ob 9.30 zjutraj.

MLADEN OLJAČA:

KOZARA

Boži z Rimljani, med rekama Sano in Bosno, so divjali najhujše čase Tiberija. Voda Breukov, Baton, je tedaj in leročil sovaščniku drugega njegovega prvaka Pinesa. Tako so se v teh krajih zacele prve izdaje, o katerih vemo. Da bi svoji vojski olajšal pot skozi bosenske soteske in gozdove, je rimski cesar Avgust zgradil mrežo cest od Jadranskega morja do reke Save. En krak rimske ceste je šel čez Glamoč in segel do Gradške, severovzhodno od Kozare, kjer je nekoč bilo pristanišče Servetia. Mladenci iz teh krajev, brez državljanskih pravic, so bili vpoklicani v rimske legije ali so se vojskovali v pomožnih cestah drugod: v Angliji, Nemčiji in v Alžiriji. Nekateri so jemale celo v pomorskeke. Bogato dolino Sane, južno od Kozare, so izkoriščali že v tretjem stoletju. V Starem Majdanu so kopali železno rudo, v tretjem Vakuju pa črpali zlato, ki so ga že pred pri Gorjem Vakuju na črpalni zlato, ki so ga že pred pri hodom Rimljanov izpirali v Vrbasu. Po zaslugi Plinija je ohranjen podatek, vsekakor pretiran, da je tukaj za vlada-

TELOVADBA ZARADI ODPUSTA MOŽA

Časlavska vrnila odlikovanja

Znana češkoslovaška telovadka in večkratna olimpijska prvakinja Vera Časlavska je vrnila predsedniku češkoslovaške republike, generalu Ludviku Svobodi, vsa odlikovanja, s katerimi so jo odlikovali za njene športne uspehe. To je storila v znak protesta, ker so njeno gažo, znana tekačica Josefa Odložila, odpustili iz službe pri atletski zvezi CSSR, pri kateri je bil zaposlen. Odložil je bil namreč med »praško pomladjo« med podpisniki znanega manifesta «2 000 besed».

ODBOJKA PRED SP V SOFJI

Reprezentanca SFRJ s sovjetskim trenerjem

Najboljši Italijan je bil Boifava s časom 10'35"90. Na skupni lestvici je — kot smo že dejali — Merckx svoje vodstvo še povečal in le malo je verjetno, da bi ga v nadaljevanju dirke lahko kdo resneje ogrozil. Merckxov naskok pred drugouvrščenim Godefrootom znaša po danšnjih poletapah 27". Italijan Ziloli pa je na sedmem mestu skupne lestvice z zaostankom 3'04". Slovenija bo imela tudi v prihodnji sezoni štiri svoje predstavnike v prvi jugoslovanski hokejski ligi. Ob koncu prejšnjega prvenstva se je namreč Slavija iz Večev urvila na zadnje mesto za bogoslovančkim Partizanom in bi torej morala izpasti. Ugotovili pa so, da je Partizan nastopil v prvenstveni tekmi proti zagrebškemu Medveščaku (13. decembra lani) z igralcem Andjelčičem, ki sicer igra na Nizozemskem za tamkajšnjim klub Nijmegen. Ker pa ne more biti noben igralec istočasno registriran za dva različna kluba je bila to seveda nepravilnost, zaradi katere so se Vevčanji pritožili pri hokejski zvezi in so sedaj njihovo pritožbo tudi upoštevali. Partizan so odzveli dve točki, zaradi česar je združen na zadnje mesto, Slavija pa je napredovala za mesto višje in bo skupno z Olimpijo, Jesenicami in Kranjsko goro tudi letos zastopala Slovenijo v prvi zvezni ligi. V Monzi so priredili avtomobilsko tekmovalje vendar ne v historični vožnji, ampak v čim manjši porabi goriva. 50 avtomobilistov je tekmovalo s serijskimi avtomobili znanke avtobilančji «A 112». Najboljši rezultat je dosegel Massagrande, ki je prevozil 10 krogov 5.750 m dolge proge z malo majhno količino bencina: z enim litrom goriva je namreč prevozil 23,750 km pota. Na mednarodnem plavalnem mitingu v Berlinu je postavila Mirjana Segrtova nov jugoslovanski rekord na progi 100 m delfin. To razdaljo je preplavala v 1'07"6, kar je 6 desetink sekunde boljše od njenega dosedanjega rekorda. Tržačkanke in Nabrežinke so nastopile v naslednjih postavah: BOR: Pernarič, Hrovatin, Bezeljak, Pečar, Švagelj, Bolčina in Artač. SOKOL: Škrk, Zidarič, Gabrovac, Frančeskin, Colja, Petelin in Pernarič. AGI GORICA — BOR 2:1 (16:14, 7:15, 15:8) V prvem spopadu sta se srečala tekmeča za prvo mesto. Škoda, da so Tržačkanke natele na neugoden zreb, ker bi lahko segle tudi po prvem mestu, če bi se pravočasno Američanke natele na novo okolje. Vsekakor pa bi morale biti bolj pazljive in samozavestne v tem spopadu, ko je bil na drugi strani najmočnejši nasprotnik. Po začetnem vodstvu Goričank na 10:5 preidejo Tržačkanke v protinapad in v vodstvo s 13:10. Po teh spodbudnih razmislih se zatakne in Goričanke naletijo na ostrga. Vsi so vedeli, da v četi črni Lazaži niti ena brada ni smela biti neobrta, Lazar tudi ni odpuščal bradačem, niti jih ni trpel v svojih vrstah. Če je zagledal kosmateža, je stopil k njemu s stisnjeno pestmi: «Stopi iz vrste, dva koraka naprej!» In kadar je komu rekel, da naj stopi dva koraka iz vrste, tega ni rekel tjavdan. Lazar ni poznal šale: velik, brkat, s svojimi devetdesetimi kilogrami, je znal zamahniti s pestjo, broniti z nogo, suniti s kopitom puške. Včasih je takega neobrteža tudi razorobil in zveval pa ga tako osramočenega pošalj s stražo v štab Zarkovega bataljona, proti Karanu ali še dlje, Sošu na raport. (Ne bom ti pripovedoval, kakšen je včasih tovariš Soša, ki je zamenjal Miadena, kajti to, kakšen je Soša, vedo vsi, ki so prišli v Sošev jarek in se niso več vrnili...) Da bi pa bil vsem zglad, se je Lazar zmerjal bril prvi, že zjutraj, ko so drugi še spali ali se prebujali in stegovali noge in vratove. Vzel je britev, nabrusil rezilo na jermenu ali na kamnu in presekal diako. Ali pa ga je moral obrtiti malč žlahtič, medtem ko je Lazar našopirjeno sedel, obkrožen s kmeti, ki so z užitkom opazovali, kako se brije komandir. Toda davi, ko se je ravno namilil in stopil pred ogledalo, je nekdo zavpil: «Komandir, napadajo... Slisiš? Poglej jih, napadajo...» «Mali, ravno prav si prišel, me boš obril.» «Stric, ali slisiš?» «Nisem stric, ampak komandir.» «Poglej jih, na Cervoci.» «Kaj jih ni Hamdija napodil? Zaka? pa sem da! vod vojakov? Kaj jih ni v Uno pognal?»

PO UVRSTITVI V MOŠKO ODOJJKARSKO C LIGO

Zgoniška občina je nagradila šeststerko športnega krožka Kras

Kot je bila deležna posebne časti Sonja Miličeva, ko si je priborila naslov državne podprvakice v namiznem tenisu za naraščajočice in ji je zgotovila občina podarila zlato kolajno, tako so fakral, in sicer v sredo zvečer bili potožbeni na občino v Zgoniku tudi igralci obojkarške ekipe Krasa. Župan Josip Guštin je v kratkem nagovoru orisal uspehe zgoniških športnikov ter jim želel nadaljnjih uspehov, kajti njihovi dosežki so v čast in ponos vseh občanov. Nato je podaril kapetanu ekipe prof. Franku Draščiču lep sopek rdečih vrtnic in srebrno kolajno. Profesor Draščič se je zahvalil županu za veliko priznanje, ki ga je občinska uprava dala igralcem, nakar so prišli na vrsto vsi člani ekipe in prejeli srebrno kolajno, na kateri je napis: «Za športne zasluge — junij 1970 — občina Zgonik».

Kot je bila deležna posebne časti Sonja Miličeva, ko si je priborila naslov državne podprvakice v namiznem tenisu za naraščajočice in ji je zgotovila občina podarila zlato kolajno, tako so fakral, in sicer v sredo zvečer bili potožbeni na občino v Zgoniku tudi igralci obojkarške ekipe Krasa. Župan Josip Guštin je v kratkem nagovoru orisal uspehe zgoniških športnikov ter jim želel nadaljnjih uspehov, kajti njihovi dosežki so v čast in ponos vseh občanov. Nato je podaril kapetanu ekipe prof. Franku Draščiču lep sopek rdečih vrtnic in srebrno kolajno. Profesor Draščič se je zahvalil županu za veliko priznanje, ki ga je občinska uprava dala igralcem, nakar so prišli na vrsto vsi člani ekipe in prejeli srebrno kolajno, na kateri je napis: «Za športne zasluge — junij 1970 — občina Zgonik».

Sportniki so se skupaj z županom zadržali v prisrčnem razgovoru ob dobri domači kapljici.

Pobudo zgoniške uprave da nagradi svoje športnike, ki so domačo občino še posebno častno zastopali, je vredna vse pohvale. Taka priznanja so mladim ljudem vsekakor v veliko spodbudo in prav gotovo je, da bodo mladi Zgoničani v svojih nastopih še podvojili svoje moči, da bi se izkazali vredni pozornosti, ki jim ji jo je izkazala domača občinska uprava. Ta je dokazala, da čeni in pravilno vrednoti prizadevanja svojih mladih občanov, ki dopolnjujejo svoje šolske in delovne obveznosti z zdravim športnim udejstvom, ki je poleg tega tudi zelo uspešno. Dosežki Sonje Miličeve v namiznem tenisu in obojkarjev v D ligi so najljepši dokaz, da lahko tudi manjše društvo doseže s skromnimi sredstvi velike uspehe (celo v državnem merilu), zato je bilo priznanje zgoniškim športnikom povsem umestno. Na naših slikah je nekaj trenutkov z nagradjevanja zgoniških obojkarjev: župan Josip Guštin izročja nagrado trenerju in kapetanu šesterke Krasa prof. Franku Draščiču (zgoraj levo), igralci si ogledujejo spominske medalje (zgodaj desno) in celatna ekipa z županom Guštinom in v predsedniško nagrado trenerju in kapetanu šesterke Krasa prof. Franku Draščiču (spodaj). M. M.

PO OGORČENI BORBI Z AMERIČANKO KINGOVO

M. Court prva v Wimbledonu

Prvi set je osvojila po 26 igrarh - V polfinalu moških dvojic zmaga Avstralce Rosewalla in Stolla nad romunsko dvojico Tiarc-Nastase

LONDON, 3. — Margaret Court je ponovno osvojila naslov angleške mednarodne teniske prvakinja. V dveh setih je premagala trobovo Američanko Kingovo, ki je predela prvi set po 26 igrarh, drugi pa po dvajsetih: 11:9. Obe sta mnogo žog po nepotrebnem zgubili, končno pa je le zmagala favoritkinja Courtova. V polfinalu moških dvojic sta Avstralice Rosewall in Stolle premagala Romuna Tiarca in Nastaseja po petih zelo napetih setih. Končni rezultat v korist Avstralce je bil 6:4, 3:6, 10:8, 0:6, 6:3. V finalu moških dvojice se bosta tako srečala dva avstralska para Rosewall-Stolle in Newcomb-Coche. Slednja sta se urvila v finale že v sredo.

ODBOJKA Turnir Corridonia v Št. Petru

Ekipa mladink goriškega AGI še vedno najboljša v deželi

Borovke in sokolice so se uvrstile na 2., oz. 3. mesto

V preteklih dneh sta se Sokol in Bor udeležili tradicionalnega ženskega mladinskega obojkarškega turnirja v št. Petru ob Soki. Turnir je organiziral tamkajšnji Corridoni, nastopil pa je tudi goriški AGI. To dvoje tekmovalje je dobro izredno vročina, zlasti v telovadnici, kjer se je tekmovalje odvijalo. Prva luvorika je zaslužen pripadala Goričankam, ki so tako potrdile, da imajo resnično najboljšo mladinko v deželi. Zadovoljila sta tudi Bor in Sokol z drugim in tretjim mestom. Tržačkanke in Nabrežinke so nastopile v naslednjih postavah: BOR: Pernarič, Hrovatin, Bezeljak, Pečar, Švagelj, Bolčina in Artač. SOKOL: Škrk, Zidarič, Gabrovac, Frančeskin, Colja, Petelin in Pernarič. AGI GORICA — BOR 2:1 (16:14, 7:15, 15:8) V prvem spopadu sta se srečala tekmeča za prvo mesto. Škoda, da so Tržačkanke natele na neugoden zreb, ker bi lahko segle tudi po prvem mestu, če bi se pravočasno Američanke natele na novo okolje. Vsekakor pa bi morale biti bolj pazljive in samozavestne v tem spopadu, ko je bil na drugi strani najmočnejši nasprotnik. Po začetnem vodstvu Goričank na 10:5 preidejo Tržačkanke v protinapad in v vodstvo s 13:10. Po teh spodbudnih razmislih se zatakne in Goričanke naletijo na ostrga. Vsi so vedeli, da v četi črni Lazaži niti ena brada ni smela biti neobrta, Lazar tudi ni odpuščal bradačem, niti jih ni trpel v svojih vrstah. Če je zagledal kosmateža, je stopil k njemu s stisnjeno pestmi: «Stopi iz vrste, dva koraka naprej!» In kadar je komu rekel, da naj stopi dva koraka iz vrste, tega ni rekel tjavdan. Lazar ni poznal šale: velik, brkat, s svojimi devetdesetimi kilogrami, je znal zamahniti s pestjo, broniti z nogo, suniti s kopitom puške. Včasih je takega neobrteža tudi razorobil in zveval pa ga tako osramočenega pošalj s stražo v štab Zarkovega bataljona, proti Karanu ali še dlje, Sošu na raport. (Ne bom ti pripovedoval, kakšen je včasih tovariš Soša, ki je zamenjal Miadena, kajti to, kakšen je Soša, vedo vsi, ki so prišli v Sošev jarek in se niso več vrnili...) Da bi pa bil vsem zglad, se je Lazar zmerjal bril prvi, že zjutraj, ko so drugi še spali ali se prebujali in stegovali noge in vratove. Vzel je britev, nabrusil rezilo na jermenu ali na kamnu in presekal diako. Ali pa ga je moral obrtiti malč žlahtič, medtem ko je Lazar našopirjeno sedel, obkrožen s kmeti, ki so z užitkom opazovali, kako se brije komandir. Toda davi, ko se je ravno namilil in stopil pred ogledalo, je nekdo zavpil: «Komandir, napadajo... Slisiš? Poglej jih, napadajo...» «Mali, ravno prav si prišel, me boš obril.» «Stric, ali slisiš?» «Nisem stric, ampak komandir.» «Poglej jih, na Cervoci.» «Kaj jih ni Hamdija napodil? Zaka? pa sem da! vod vojakov? Kaj jih ni v Uno pognal?»

PLAVANJE Na mednarodnem plavalnem mitingu v Berlinu je postavila Mirjana Segrtova nov jugoslovanski rekord na progi 100 m delfin.

KOTALKARSKO REVIOJ PONOVITEV BO DANES, 4. JULIJA, OB 21. URI NA DVORIŠČU PROSVETNEGA DOMA NA OPČINAH.

Športno društvo Breg priredi 12. julija letos tradicionalni enodnevni izlet v Begunje, Vrbo in na Bled. Cena izleta 3.200 lir, vključno kosilo na Bledu. Prijave pri vaških zastopnikih do 10. julija.

AGI GORICA — BOR 2:1 (16:14, 7:15, 15:8) V prvem spopadu sta se srečala tekmeča za prvo mesto. Škoda, da so Tržačkanke natele na neugoden zreb, ker bi lahko segle tudi po prvem mestu, če bi se pravočasno Američanke natele na novo okolje. Vsekakor pa bi morale biti bolj pazljive in samozavestne v tem spopadu, ko je bil na drugi strani najmočnejši nasprotnik. Po začetnem vodstvu Goričank na 10:5 preidejo Tržačkanke v protinapad in v vodstvo s 13:10. Po teh spodbudnih razmislih se zatakne in Goričanke naletijo na ostrga. Vsi so vedeli, da v četi črni Lazaži niti ena brada ni smela biti neobrta, Lazar tudi ni odpuščal bradačem, niti jih ni trpel v svojih vrstah. Če je zagledal kosmateža, je stopil k njemu s stisnjeno pestmi: «Stopi iz vrste, dva koraka naprej!» In kadar je komu rekel, da naj stopi dva koraka iz vrste, tega ni rekel tjavdan. Lazar ni poznal šale: velik, brkat, s svojimi devetdesetimi kilogrami, je znal zamahniti s pestjo, broniti z nogo, suniti s kopitom puške. Včasih je takega neobrteža tudi razorobil in zveval pa ga tako osramočenega pošalj s stražo v štab Zarkovega bataljona, proti Karanu ali še dlje, Sošu na raport. (Ne bom ti pripovedoval, kakšen je včasih tovariš Soša, ki je zamenjal Miadena, kajti to, kakšen je Soša, vedo vsi, ki so prišli v Sošev jarek in se niso več vrnili...) Da bi pa bil vsem zglad, se je Lazar zmerjal bril prvi, že zjutraj, ko so drugi še spali ali se prebujali in stegovali noge in vratove. Vzel je britev, nabrusil rezilo na jermenu ali na kamnu in presekal diako. Ali pa ga je moral obrtiti malč žlahtič, medtem ko je Lazar našopirjeno sedel, obkrožen s kmeti, ki so z užitkom opazovali, kako se brije komandir. Toda davi, ko se je ravno namilil in stopil pred ogledalo, je nekdo zavpil: «Komandir, napadajo... Slisiš? Poglej jih, napadajo...» «Mali, ravno prav si prišel, me boš obril.» «Stric, ali slisiš?» «Nisem stric, ampak komandir.» «Poglej jih, na Cervoci.» «Kaj jih ni Hamdija napodil? Zaka? pa sem da! vod vojakov? Kaj jih ni v Uno pognal?»

KONČNA LEŠTICA TURNIRJA: AGI 3 3 0 6 1 6, Bor 3 2 1 5 3 4, Sokol 3 1 2 3 4 2, Corridoni 3 0 3 0 6 0 G. F.

«Počakaj jih je na Maziću, toda zastil so ga z groznim mitralješkim, minometalskim in topniškim ognjem...» «Ne čakaj! Drži britev!» «Tovariš komandir, je spet poskusil deček, toda njegove besede je preglasila granata, ki je eksplodirala čisto blizu, tako da se je stresla hiša, pred katero je stal Lazar z ogledalcem v roki. «Hajdi, obrj mel!» «Hamdija mi je rekel... Veste, prosi za okrepitev, če je mogoče, težki mitraljez...» «Saj je čas,» je rekel Lazar. «Na, primi britev!» «Stric, ni časa,» je rekel deček, toda Lazar ga je oslinil s pogledom, pred katerim bi se drevo vzdrhtelo. Ni bilo pomoči. Vzel je britev, s kazalcem obrisal milinočo z Lazarjevga obraza in ga začel briti pod levim ušesom. Pri tem je mislil, kaj mu je naročil Hamdija: da se partizani umikajo proti Cervoci, da so dosegli hrib in da prosijo za pomoč, ker so vrvažna vojska pritiska za njimi. Toda kdo bi sedaj mogel prisilit črnega Lazara, da spremeni svoj sklep, se pravi, da neha z britjem? Zlasti se je rad obril pred bojem — ko ga ujetniki zagledajo, naj vedo, da jih je ujel partizan, ne pa bradac. Tako ko je dečko potegnil z britevom po obrazu, je udarila še ena granata, in prav blizu taborišča, kjer je četa prezimovala. Bil je to gozd, zaraščen, zelen, komaj olisten, s hišicami pod krošnjami, z lepo urejenimi bajtami, skladišči, kuhinjo, s stražnicami in stezami, nad katerimi so kavsajoč pod debili žvrgolete ptice in brendalice čebelo. Bil je novo naselje, postavljeno sredi gaja, nad izvrom pitne vode. «Povej vola, potem pa se najpij te vode in čez pot ure boš spet lačen,» je rad rekel Lazar. Sedaj pa je moč sedel na klopi pred poslopjem četne komande in deček, ki je hrabro prenesel tudi pok druge granate, ga je bril. (Nadaljevanje sledi)

Sportno društvo Devin-Stivan je ustanovilo poleg žilanske nogometne ekipe (ki nastopa v 3. amaterski ligi), tudi mladinsko enajsterico, ki predstavlja «zaledje» prvega moštva.

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338 95 823
Naročnina
 Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 50 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
 Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ «ADIT» - DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1 telefon 22 207
 Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
 Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in gorško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
 Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZIT - Trst

Stran 8

4. Julija 1970

OB ROBU ZASEDANJA PREDSTAVNIKOV ICE IZ VZHODNE EVROPE

S primerno politiko bi naše pristanišče lahko pritegnilo več tranzita iz Bolgarije

Sedanj promet gre v tirenske luke - Potreben pomorski sporazum med Italijo in Bolgarijo

Med deželami članicami Sveta za vzajemno pomoč (Comecon) igra Bolgarija pomembno vlogo potencialnega močnega partnerja za Italijo in v tem okviru tržaško pristanišče. Bolgarija je namreč že danes na prvem mestu med bolgarskimi zunanjo-trgovinskimi partnerji na Zahodu, saj so na tej lestvici pred njo le Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška in Poljska, to se pravi same dežele iz tako imenovanega vzhodnega bloka. Vrednost blagovne menjave med Italijo in Bolgarijo se je v zadnjih petih letih povečala za 45,2 od sto ter dosegla v letu 1969 104,1 milijona dolarjev. Medsebojna trgovinska bilanca je skoraj v ravnovesju, saj se je lani zaključila s primanjkljajem le 5,9 milijona dolarjev na bolgarski strani.

(22,3 od sto), meso (21,1 od sto), železarske proizvode (5,7 od sto), industrijski izdelki pa predstavljajo le 5,4 od sto vseh dobav. Italija pa nasprotno izraža na bolgarsko tržišče kar 99,1 od sto industrijskih izdelkov, med katerimi prednjačijo zlasti izdelki kovinopredelovalne industrije in umetna vlakna oziroma predivo.

Današnje gospodarsko sodelovanje med našo deželo oziroma med našim pristaniščem in Bolgarijo, je zelo omejeno. Predvsem velja pripomniti, da je skoraj ni kje, ki bi puila iz Trsta v bolgarska pristanišča, kakor tudi skoraj ni bolgarske ladje, ki bi puila v nasprotju smere. Gospodarstveni na italijanski strani pravijo, da je sodelovanje z Bolgarijo na tem področju precej težavno, ker slednji zahtevajo praktično monopoli pri prevzemanju blaga bolgarskega izvora na jugu blaga tujega izvora v Bolgarijo. Z dobro voljo prizadejih krogov iz Trsta pa bi se po vsej verjetnosti ta ovira lahko premagala, in sicer tako, da bi se neposredno skušali povezati z državnim podjetjem za pomorski promet in spedičijo Despred. Podjetje bi bilo baje pripravljeno popustiti, kolikor bi mu zunanji partnerji prikazali sprejemljiv sporazum: sami Bolgariji so namreč precej na tistem, kar zadeva razpoložljiv prostor na domačih ladjah, in bi se zato vsako povečanje blagovne menjave med Italijo in Bolgarijo nujno moralo odraziti tudi na tem področju. V tej zvezi so predstavniki italijanskih gospodarskih organizacij v Sofiji na nedavnem za sedanjico o teh problemih na tržaški trgovski zbornici naglasili, da se približno 85 od sto vse blagovne menjave med Italijo in Bolgarijo odvijajo po morju, medtem ko se po kopnem — in to po železnici kakor tudi po cesti — pošilja zlasti bolgarsko meso namenjeno na italijansko tržišče.

Bolgariji pošiljajo v svet in tako tudi Italiji iz pristanišča Varna predvsem žita in oljčna semena, iz Burgasja pa železarske izdelke in razne kovine. Vse to blago pa je namenjeno v Genova, Piombino in Neapelj, posamezne pošiljke žitne pa tudi v Bari, Brindisi in Siracusa. Torej v pristanišča ob tirenski obali Apeninskega polotoka. Na vprašanje, kaj jih privlačuje na Tirensko morje, navajajo bolgarski operaterji po navadi tri argumente: namembno luko določa običajno italijanski uvoznik, ti renska pristanišča so na spota v smeri proti Franciji in Španiji in njihove storitve so v določeni meri boljše kakor storitve jadranskih luk.

Promet med Bolgarijo in Jadranskim morjem da bi se po menjavi gospodarskih opazovalcev lahko pospešil, če bi tukajšnji poslovni krogi skušali navezati tesnejše in neposredne stike z osrednjimi gospodarskimi krogi v Sofiji in z državnim podjetjem za turizem «Balkan-tourist». Po vsej verjetnosti bi morebitni sporazumi o medsebojnem sodelovanju doživeli v kratki dobi ugoden razvoj. Možno je tudi sodelovanje pri organizaciji rednih pomorskih zvez z mešanimi ladjami, to je z ladjami, ki bi poleg glavnega tovora lahko prejele tudi po nekaj turistov. Kakor že omenjeno, bi od Bolgarov lahko dosegli omilitev monopola glede prevažanja

blaga z ladjami pod bolgarsko zastavo, če bi n. pr. pristojni italijanski krogi dovolili v zameno Bolgariji več dovoljenj za opravljanje mednarodnih prevozov s tovornjaki, za kar kažejo Bolgari posebno zanimanje. V Sofiji se nadalje živo zanimajo za možnost vzpostavitve kontejnerskega prometa z italijanskimi lukami, in v tem okviru bi bilo treba zagotoviti Trstu pogoje, da bi prehitel druga konkurenčna pristanišča. Zastopniki italijanske ambasade v Sofiji so na tržaškem zasedanju izrazili prepričanje, da bi Trst s priznanjem primernih tarifnih olajšav in s politiko gospodarstva in poslovnega sporazumevanja s pristojnimi krogi na Bolgarskem lahko pritegnilo na svoje pomenke del blagovne tranzita na relaciji Bolgarija - Avstrija, Švica, Zahodna Nemčija, posebno se če bi med Italijo in Bolgarijo tudi prizadeli ugotovitve tukajšnjih krogov čim prej prislo do zaželenega sporazuma o vzajemnih pomorskih dejavnosti.

NA LJUBLJANSKI FILOZOFSKI FAKULTETI

Beneški Slovenci in Korošci na seminarju za sloveniste

Na sporedu so lekcije o slovenskem jeziku, literaturi, običajih in kraje ekskurzije. Prisotni tudi slavisti iz evropskih in drugih držav

Kakor smo že večkrat poročali, se je začel v Ljubljani VI. seminar slovenskega jezika in kulturi za sloveniste iz tujine. Organizator je ljubljanska filozofska fakulteta, katere profesorji so tudi v glavnem predavatelji iz različnih evropskih držav, nekaj pa jih je celo iz Amerike in Azije. V posebno skupino spadajo Korošci in Benečani, katerih je letos na seminarju kar precej.

Predavatelji skušajo posredovati poslušalcem, med katerimi so dijaki, študentje, nekateri učitelji in profesorji ter kulturni delavci sploh, jezikovno osnovo, istostavno pa prevažajo bolgarsko in slovenski kulturi, ki spadajo Korošci in Benečani, se razlikuje od ostalih, kolikor se ziskovalci ne učijo jezika, temveč izpopolnjuje svoje znanje jezika in ga bogatijo z novimi izkušnjami glede govornjstva in pisanja.

V skupini Benečanov je poleg dijakinje špertskega učiteljskega z Brda, iz Bmnsa in Podbovesca, študent iz Svodenj in nekaj drugih ljudi, tudi predsednik švicarskega Društva slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije Marko Petric. Petric je izrazil svoje zadovoljstvo, da se vsi navzoči Benečani zelo mladi, kar pomeni, da je zanimanje za slovenski jezik med njimi posebno živo. Zdi se, da slušatelji z izrednim zanimanjem sledijo vsem novim konceptom in učenju, tako da bodo res imeli od seminarja precejšno korist. Petric sam je prvih na takem seminarju in prepričan je — čeprav šele po nekaj dneh — da mu bo osvežilo znanja in dopolnjeval vsekar koristilo. Izrazil je tudi «srečno» željo, da bi na seminar lahko prisel tudi prihodnje leto.

Tudi Korošci so navdušeni nad predavanji in programom seminarja. V glavnem so to koroški dijaki in študentje.

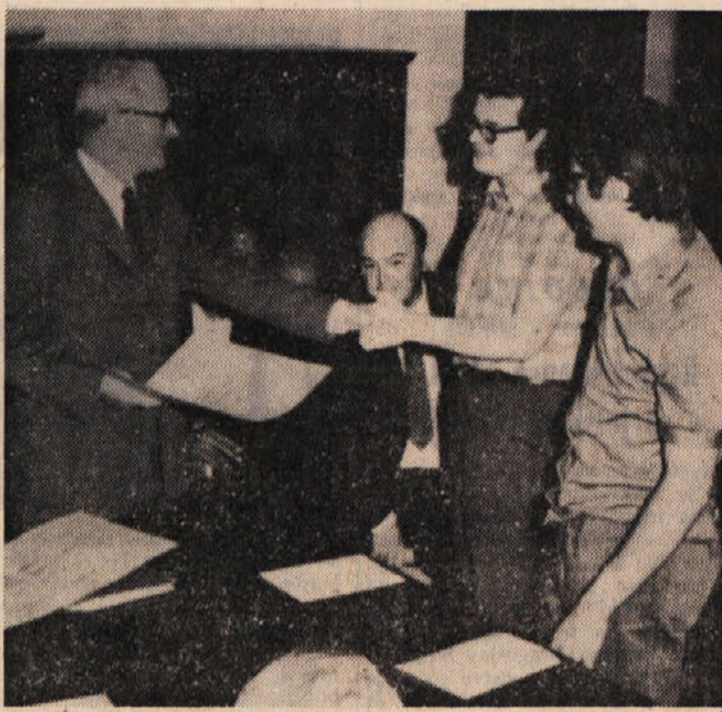
Vsekar se nam zdi zelo pozitivno dejstvo, da posvečajo profesorji Benečanom in Korošcem kot članom narodne skupnosti v zamejstvu posebno pozornost.

Razprava pri PSI o zakonu za bivše borec

V torek, 30. junija ob 18.30 je bila v dvorani PSI v Ul. Mazzini 32 konferenca - razprava o koristih, ki jih predvideva zakon št. 336 od 24. 5. 1970 za bivše borec in njim podobne kategorije. Pred številnim občinstvom je govoril dr. Ernesto Arbanas, ki je po kratkem opisu poti, ki jo je moral zakon napraviti v parlamentarni razpravi, razložil posamezne člene zakona.

Zakon govori o ekonomskih in pravnih koristih za bivše borec, partizane, vojne invalide in pohabljence, civilne vojne žrtve, sirote, vojne vdove ali vdove zaradi vojnih posledic za begunce zaradi mirovne pogodbe in za njim izenačene kategorije. Te koristi so v bistvu naslednje: postopno povišanje plače in določanje kvalifikacije ali plačilnega razreda, meza ali plača naj se takoj poviša za eno stopnjo, poleg tega pa predhodna upokojujev s tem, da izkoristijo po potrebi 7 let službene dobe (deset let, če gre za vojne invalide ali pohabljence ter za civilne žrtve vojne) s tem, da v petih dneh po objavi zakona

Nagrajena mlada violinista

Ravnatelj šole Glasbene matice dr. Gojmir Demšar podeljuje diplomu Aleksandra Zupančiču in Zarku Hrvatčiču, ki sta dokončala študije na oddelku za violino glasbene šole GM ter jima čestita. Slovesnosti podelitve diplom so prisostvovali odborniki Glasbene matice in profesor obeh diplomirancev Oskar Kjuder, ki je tudi prejel čestitke za svoje pedagoško delo

V TRŽAŠKI OBČINI ZA 1970. LETO

Seznam davkoplačevalcev dopolnilnega davka (Vanoni)

Objavljamo seznam plačevalcev dopolnilnega davka (Vanoni) za 1970. leto. Prvi znesek predstavlja obdavčljivo vsoto, drugi pa odmerjeni davek. Ta seznam, ki dopolnjuje decembra lani objavljen imena davkoplačevalcev, je izobenšen na občinski razglasni deski.

Wagner Carlo 39.400,00, 8.449.068. Giacomin Michelino 11 milijonov, 1.533.276; Sommariva Mauro 10 milijonov, 1.424.958; Tartarelli Piero 10.000.000, 1.347.246; Visintin ing. Raimondo 8.800.000, 1.079.838; Stock Liliana 7.700.000, 540.738; Dorni Alfredo 7.600.000, 1.016.346; Spangaro ing. Everardo 7.600.000, 837.750; Stuparich dott. ing. Plinio 7.500.000, 817.794; Umari dott. Natale 7 milijonov, 761.004; Zanetti Attilio 7 milijonov, 717.882; Valenzin Giorgio 7.100.000, 594.132; Biagini dott. Antonio 7.000.000, 264.070; Tandona Orazio 6.900.000, 836.646; Semeraro Giovanni, 6.800.000, 696.198; Sbrulati dott. Alberto 6.600.000, 650.282; Scarpa Bruno, 6.500.000, 627.060; Valenti dott. Arturo 6.500.000, 626.689; Mattel Albino 6.500.000, 626.053; Viezzoli Giulio 6.000.000, 52.300; Zimin dott. Eugenio 5.900.000, 536.610; Del Fabbro Giacomo 5.900.000, 536.220; Urzi Carlo, 5.800.000, 555.942; Schler Elisabetta 5.700.000, 545.728; Scholz ing. Guido 5.700.000, 489.804; Stagnaro Bruno 5.600.000, 438.540.

Wehrenfennig Enrico 5.500.000, 431.394; Zorzini dott. Gino 5.500.000, 428.964; Roatto Alberto 5.450.000, 444.354; Vittori Renzo 5.400.000, 407.622; Vergna dott. Remo 5 milijonov, 362.628; Steffè Ado 5.300.000, 397.926; Sacchi Giovanni 5.200.000, 381.594; Semeraro Mario 5.200.000, 367.878; Spigno dott. Luigi 5.200.000, 362.778; Suvich dott. Fulvio 5 milijonov, 422.502; Soli Danilo 5 milijonov, 366.444; Vezzoni Ermano 5.100.000, 343.794; Stokel Adela 5 milijonov, 387.270; Zacheo dott. Ettore 5.000.000, 298.788; Urezo Claudio 4.900.000, 259.940; Simeone Baldassare 4.900.000, 269.082; Temi Bruto 4.900.000, 263.250; Devedola dott. Mario 4.900.000, 311.274; Lippi Marino 4.900.000, 241.242; Zammattio Maria 4.850.000, 311.274; Tremoli Paolo 4.850.000, 275.862; Zammattio ing. Carlo 4.800.000, 302.808; Smoquina Leone 4.800.000, 273.854; Venturini Edoardo 4.800.000, 255.410; Senes Ademiro 4.800.000, 247.758; Romano Andrea 4.800.000, 233.250; Salvi Guido 4.800.000, 223.000; Tognella Marco 4.800.000, 7.998; Wiesenedl Gino 4.750.000, 266.904; Rossi ing. Giorgio 4.750.000, 259.092; Toniatti Fulvio 4.750.000, 252.414.

Zelto dott. Fabio 4 milijonov, 255.774; Petracco Augusto 4 milijonov, 219.330; Valdiseno rag. E. Gene 4.700.000, 254.592; Gori Pietro 4.700.000, 244.824; Senardi Ferruccio 4.650.000, 260.862; Verjag Egidio 4.650.000, 251.478; Venuti Giuseppe 4.650.000, 249.174; Stoffa Riccardo 4.650.000, 247.164; Saffaro ing. Luciano 4.650.000, 219.312; Sandri prof. Dino 4.600.000, 242.820; Segatti rag. Renato 4.600.000, 234.276; Tamso Romano 4.600.000, 244.404; Salvador ing. Bruno 4.600.000, 246.878; Severi Severino 4.500.000, 244.404; Valdina Nicola 4.500.000, 229.764; Verona dott. Guido 4.500.000, 226.886; Sambro dott. Gino 4.500.000, 215.078; de Pretis Fabio 4.500.000, 8.886; Sadar Cello 4.450.000, 240.708; Mosetti ing. Massimiliano 4.450.000, 231.858; Valenzuzzi Mario 4.400.000, 263.280; Suttina dott. ing. Antonio 4.400.000, 230.232; Taraban Luciano 4.400.000, 253.908; Segata dott. Lucio 4.400.000, 228.324; Tarabochia Marino 4 milijonov, 225.780; Zupancic Ernesto 4.400.000, 221.394; Slaus Renato 4 milijonov, 212.496; Zoppe Alfredo 4.350.000, 234.504; Sorvillo Francesco 4.350.000, 232.272; Spiegel dott. Guido 4.350.000, 231.444; Zupin Ignazio 4.350.000, 223.674.

Trocca ing. Carlo 4 milijonov, 300.000.

268.278; Danchise dott. Edmondo 4.300.000, 232.542; Trevisan Negrini 4.250.000, 309.612; Vianello Bruno 4.250.000, 249.972; Panizon dott. Franco 4.250.000, 215.748; Suggi Claudio 4.200.000, 225.660; Verzegnassi Guido 4.200.000, 221.826; Viti dott. Luciano 4.150.000, 214.680; Selem dott. Giuseppe 4.150.000, 194.376; Schergna Angelo 4.100.000, 269.694; Simonci dr. Zoromir 4 milijonov, 231.426; Favrini Giuseppe 4.100.000, 217.014; Venturi Silia 4 milijonov, 189.912; Gasparini Giulio 4.100.000, 160.602; Venier Arturo 4.050.000, 202.194; Trillo Fulvio 4 milijonov, 050.000; Verdura Aldo 4.050.000, 176.538; Simonti Francesco 4.000.000, 215.142; Welter Enrico 4.000.000, 213.054; Ham Van Der Ernesto 4.000.000, 209.855; Visalberghi Bruno, 4.000.000, 201.905; Santin Nino 4.000.000, 201.482; Toriano Arturo 4.000.000, 199.740; Skerlj per. ind. Giorgio 4.000.000, 195.714; Sancin ing. Boris 4.000.000, 191.880; Sinigaglia Egidio 4.000.000, 186.342.

Sanguin cap. Rodolfo 4.000.000, 182.800; Mathesche Ernesto 4 milijonov, 112.032.

Financarji aretirali ženske s skoraj 15 kg tujih cigaret
 Po predvčerajšnji aretaciji dveh ameriških dolgočascev, ki sta imela pri sebi mamilo, so večeraj agenti finančne stráže spet izvedli uspešno akcijo.

Agenti 2. stotnje finančne stráže v Trstu so namreč v četrtkovih dopoldanskih urah zasacili v pokritem trgovcu v Ul. Carducci žensko, ki je potovala na prodaj vtihotapljenega cigarete.

V torbi, ki jo je imela pri sebi, so financarji našli podružni kilogramov cigaret tuje izdelave, na njenem domu, v Ul. Pondears 8, pa se 13,20 kilograma vtihotapljenih cigaret in 10 steklenic raznih vtihotapljenih likerjev.

Thiotapka, Marija Tadinac, ki so jo z prijaviteljnim obvestiljem, je odkupila vtihotapljeno blago pri raznih zaupnikih in ga potem prodajala priljubljene kupcem.

VČERAJ PONOČI
Našel je odprt prtlačnik in menil da iz njega lahko kar vse pobere...
 Na sled za komaj «diplomiranim» taticem so agenti prišli

Šentjakobski in štedenski kraj okoli ulice Ema, Sonecni, Colombo in Batomani je bil večeraj ponoči, nekaj pred 1. uro jutraj prizorišče tatinskega podviga komaj «diplomirane» avtomobilske miši, saj je za 5 milijonov «diplomsko» izbrala povsem novi in prikladnejši način vloma v tuje avtomobile.

Vse se je pričelo, ko je neznanec telefonski agentom letedečega oddelka in jim povedal, naj nemudoma pohitijo v Ul. A. Emo 2, kjer naj bi parkirane sile odpiral deflektor parkirane Giulie. Agenti so seveda takoj sedli v avtomobil in se podali proti omenjeni ulici. Ko pa so privozili do Ul. Colombo, ki se križi z Ul. Emo, so v poltemi opazili moškega, ki je šaril okoli področja fiata 600. Šlo je za 35-letnega Vittorija Rossija iz Ul. Soncini 69, ki je, kot je sam izjavil, ustavil avtomobil zaradi neokvare.

Kaj pa avtomobilsko kolo, ki so ga agenti zagledali na prednjem sedežu? Ni hudega, jih je potolažil mož in dejal, da je kolo last njegovega prijatelja. Kmalu je res prišel Rossijeve prijatelj in tako sta oba pričela privajati vozilo, da bi se motor vžgal. Agenti so se po običajnih formalnostih poslovili in nadaljevali vožnjo.

Niso pa napravili niti sto metrov, ko so zaslišali iz nekega okna moški glas. Moški, 32-letni Gianni Eredi iz Ul. Emo 2, je razložil agentom, da jih je opazil, ker je malo prej zapazil v okna, kako se je modri fiat 600 ustavil ob črni gluhak in je sfiata izstopil s črnimi hlacami in belo srajco ter s silo odpiral deflektor. Kaj se je potem zgodilo, je dejal Eredi, ni videl, ker sta bila obe vozili tesno druga ob drugi.

To je bilo dovolj za agente, saj so malo prej s lastnimi očmi videli in celo govorili z enajstimi moškimi, s črnimi hlacami in belo srajco... Tako so se najprej opravičili in svoj dom v Ul. Soncini 69, a ga niso našli doma, žena pa jim kljub prigrigovanju ni hotela odpreti vrat. Šele kasneje so opazili v bližnji Ul. Broletto modri fiat 600, ki je s hitro vožnjo peljal proti Ul. Baiont. Hitro so blokirali avto in vneli Rossiju, ki je sedel za vola-

Kirurški posegi
 (Nadaljevanje s 4. strani)
 čin ali tako imenovano metodologijo zdravljenja, točneje poskusov s «pacientom» — elektronski možgani. Kljub temu bomo le nakazali, kako se to razvija: Najprej se na ekranu nekakšnega TV - sprejemnika prikazuje kratak opis pacientovega stanja. Na osnovi tega opisov student postavlja «pacientu» vprašanja, da bi ugotovil simptome. Ni potrebno kako posebno izrazilostve, kajti elektronski možgani vedo odgovoriti na vse, tudi na preprosta vprašanja, ker je IBM 1130 pripravljen tako, da more odgovoriti na celo vrsto vprašanj, ki v preprosti besedah označujejo posamezne simptome.

Komaj bo dočel zdravnik do bil iz odgovorov vse elemente, ki mu bodo potrebni za dočetve diagnoze in prognoze, bo sprožil svoje ugotovitve elektronskemu računskemu stroju. Ta ne bo odgovoril, ali je diagnoza pravilna ali ne, pač pa bo na račun prognoze, ki jo je študent postavil, odgovoril, kaj bi se zgodilo z resničnim pacientom, če bi ga zdravitel tako, kak je namerno zdravitel. Se več, če sta bili diagnoza in prognoza pravilni, bodo elektronski možgani povedali, koliko časa bi se moral pacient zdraviti, da bi povsem okreval. Če pa je diagnoza zgrešena, v kakem primeru celo usodno zgrešena, se bo na ekranu pokazala kratka vest, da je pacient «XY» podlegel. Če bi na vse univerzitetne fakultete, ki se ukvarjajo s medicino, z mnogo manj trepetanjem pristopil k bolniški postelji, ker bi prej več časa preverjal svoje strokvene sposobnosti na pacientu, ki ga sestavljajo elektrone in ne življenjski organi, ki se po njem pretaka električni tok, ne pa kri.

TRADICIONALNA PRIREDITEV NA JAMI

Jutri 5. in pojutrišnjem 6. t. m. šagra mladih v Boljuncu

Otroci se bodo pomerili v slikarskem ex tempore. Igrala bo godba iz Brega. Ples in založeni kioski

Fantje in dekleta iz Boljunca priredijo šagro 5. in 6. julija 1970 v Boljuncu na Jami. Godba na pluhale iz Brega bo igrala še od 16. ure dalje. Obe 17.30 bodo na Jami zabavne tekmice. Prvomesto vse, ki bi se radi udeležili tekmovalci, da se pridružijo organizatorjem tekoj, ko pridjejo v vas. Domačini se lahko vključijo že v soboto zvečer. Zmagovalci bodo bogato nagrajeni. Načrtovila bo tudi folklorna skupina trgovske akademije, ki se nam je tako lepo predstavila v Kulturnem domu. Vsi naši gostje bodo od 20.30 do 24. plesali ob zvočnih orkestru Kras. Ples se bo ponovil tudi v ponedeljek, 6. junija ob 21. do 24. ure. Deloval bo dobro založen kioski.

V nedeljo popoldne se bodo otroci pomerili v slikarskem ex tempore. Domači otroci se že ves tedna z zanimanjem pripravljajo na to tekmovalstvo. Nekateri so si že kupili voščenkce, drugi barvice na volod ali temperne. Kdor se boji, da bi risho popokalal, si lahko prinese navadne barvice ali celo samo svinčnik. Motivji bodo različni. Vsaka Jama ima lep scenarij. Nasa si bo izbral kotiček, ki mu je najbolj všeč. Kdor ljubi čarodejno kresno noč, bo s sliko pokazal kako si jo zamisla. Tekmovalci bodo morali slike oddati komisiji ob 20. uri. Ta bo izbrala štiri najlepše risbe. Tekmovalci se lahko udeležijo otroci iz mesta in okolice. Razporejeni bodo v dve skupini od najmlajših do 9. leta in od 9. do 15. leta. Dekleta in fantje iz Boljunca pričakuje na šagri meščane, vasčane in prijatelje iz bližnje in daljne okolice.

Nujna ureditev ulic v Barkovljah

Komunistična svetovalka v občinskem svetu Jelka Gerčičeva je za

Sen. Paolo Sema o vojskaskih služnostih

Komunistični senator prof. Paolo Sema je naslovil predsednika senata Fanfanju vprašanje v zvezi s širjenjem vojskaskih služnosti v naši deželi.

Opozoril je vladjo, da se je pred časom obvezala, da jih bo, v kolikor bo mogoče, skrčila na najmanjšo mero in s tem ustrelja željam krajevne prebivalstva.

Sema vprašuje vladjo, kako misli ugoditi tem težnjam, tudi z zakonodajnimi normami, v skladu z izjavami, ki so jih njeni predstavniki dali med razpravo o proračunu obrambnega ministrstva, tudi z obširno informacijo o bremenih na narodno gospodarstvo in možnostih, da se v določene čase odpravijo, v kolikor te možnosti obstajajo.

Vprašanje sta, poleg sen. Sema, podpisali tudi Antonini in Corucci. Na vprašanje sen. Paola Seme ministru za telekomunikacije v zvezi z izdajanjem nove znamke ob desetletnici smrti glasbenika in violinista Giuseppea Tartinija je bil odgovor negativen. Ministru se namreč ne zdi primerno, da bi se izdala taka znamka, ker je izdajanje znamk vsako leto omejeno in jasno je, da ne bi mogli izdati komemorativne znamke za vsako obletnico, čeprav vidnih osebnosti, še posebno letos, ko je tudi drugih važnih obletnic mnogo. V primeru, da bi letos sicer izdali, da bi se pričel poseben izdaje znamk, bo predlog vsekar proučil in primerno odločil ministrski svet, ki je pristojen za take odločitve. Minister je dalje poudaril, da je bil ob Tartinijevih obletnicah za primerno proslavljanje pripravljeno poseben žig, za katerega ima tržaška pošta dovoljenje za uporabo.

Mariborski «Večer» odlikovan
 BEOGRAD, 3. — Mariborskemu dnevniku «Večer» je bilo danes izročeno odlikovanje za zaslug za narod s srebrnimi žarki, s katerim ga je predsednik republike odlikoval ob 25-letnici izhajanja za zavzemanja za gradnjo države, za utrudenje in razvoj samoupravljanja in socialističnih družbenih odnosov. Mariborski «Večer» je prvič izšel 9. maja leta 1945 po osvoboditvi Maribora in postal eden od največjih večernih listov Slovenije.

Prispeljate na DJAŠKO MATICO!

OSNOVNA ŠOLA CERKNO SPOMENIK NOB
 1944 27.1. 1972
BIVSI PARTIZANI, AKTIVISTI, VSI DEMOKRATIČNI SLOVENCI IN ITALIJANI!
Prispeljate v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!
 Prispeljate se v Trstu nabirajo: v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II, na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II, na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, prilijeje, v tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in na sedežih prosvetnih društev, vladjenih v Slovenski prosvetni zvezi v Gorici se nabirajo prispevki in na sedežih vseh prosvetnih društev na Gorickem.

Prejšnjo soboto je Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine pridelil v Križu praznik vina in rib, ki se je zaključil v ponedeljek. Na zgornji sliki je predsednik Konzorcija Rudi Košta med govorom odprti IV. razstave domačih vin, na spodnji pa so mladi nabrežinski godbeniki med nastopom v Križu

